

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

Σας παρουσιάζουμε τα εκπαιδευτικά προγράμματα της ακαδημαϊκής χρονιάς 2015 – 2016, για τους μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τα οποία εμπλουτίστηκαν, ανανεώθηκαν και καλύπτουν όλους τους τομείς των Γραμμάτων και των Επιστημών.

Συγκεκριμένα προτείνονται συνολικά **80 Προγράμματα**, εκ των οποίων **32 για το Γυμνάσιο** και **48 για το Λύκειο**, τα οποία αφορούν στα ενδιαφέροντα και τις ανησυχίες των σημερινών εφήβων.

Φέτος, για πρώτη φορά, δίνεται η δυνατότητα τα Εκπαιδευτικά μας Προγράμματα να παρουσιαστούν και στη νοηματική γλώσσα για την παρακολούθησή τους από τα Ειδικά Σχολεία Κωφών και Βαρήκων μαθητών.

Επιπλέον, αποκλειστικά για τους μαθητές των δύο τελευταίων τάξεων του Λυκείου, σε συνεργασία με τις Πρυτανικές Αρχές των Πανεπιστημίων, διοργανώνουμε **συναντήσεις με εκπροσώπους των Πανεπιστημιακών Σχολών**, με σκοπό τη γνωριμία και την επαφή των μαθητών με το γνωστικό τους αντικείμενο. Επιθυμία και στόχος μας είναι να δοθούν στους μαθητές τα απαραίτητα εφόδια και οι πληροφορίες για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καθώς και για την μετέπειτα μεταπτυχιακή και επαγγελματική τους πορεία.

Τα Προγράμματα στηρίζουν Ακαδημαϊκοί, Πανεπιστημιακοί Δάσκαλοι, Άνθρωποι των Γραμμάτων και των Τεχνών, Ψυχολόγοι, Παιδαγωγοί, Εμφυχωτές και Συγγραφείς.

Όλα ανεξαιρέτως τα Προγράμματα του «Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη», τα οποία απευθύνονται σε μαθητές, εγκρίνονται από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και παρέχονται δωρεάν. Δεν δίνεται ουδεμίας μορφής διαφημιστικό υλικό, και άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό επιβλέπει την εξέλιξη των Προγραμμάτων.

Οι χώροι του Ιδρύματος, στους οποίους εφαρμόζονται τα Προγράμματα, καλύπτουν όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις ασφάλειας και υγιεινής και είναι πλήρως εξοπλισμένοι με σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα πρόσβασης σε μαθητές με κινητικά προβλήματα.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΩΝ Β΄ & Γ΄ ΤΑΞΕΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΥΞΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

As γνωρίζουμε τις Πανεπιστημιακές Σχολές

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών του προγραμμάτων το «Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη» διοργανώνει **από τις 2 – 13 Νοεμβρίου 2015** συναντήσεις για τους μαθητές των Β΄ και Γ΄ τάξεων Λυκείου με εκπροσώπους των Πανεπιστημιακών Σχολών, με σκοπό τη γνωριμία και την επαφή των μαθητών με το γνωστικό αντικείμενο των σχολών.

Οι εκπρόσωποι των σχολών θα παρουσιάσουν τους επιμέρους Τομείς και Τμήματα ανά Πανεπιστήμιο, ώστε οι μαθητές να γνωρίσουν τη λειτουργία των σχολών και κυρίως τα επιστημονικά και εκπαιδευτικά κριτήρια, βάσει των οποίων θα κληθούν να επιλέξουν τη σχολή φοίτησής τους. Παράλληλα θεωρούμε ότι θα δοθεί η ευκαιρία στους μαθητές να αποκομίσουν τις απαραίτητες πληροφορίες τόσο για τον σχεδιασμό των προγραμμάτων και τα ερευνητικά προγράμματα, όσο και για τις δυνατότητες που τους παρέχονται για τη μεταπτυχιακή και επαγγελματική τους πορεία.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα πραγματοποιείται σε συνεργασία με τις Πρυτανικές Αρχές των Πανεπιστημίων και οι ακριβείς ημερομηνίες διεξαγωγής του θα ανακοινωθούν περί τα τέλη Σεπτεμβρίου.

Ακολουθεί κατάλογος των Σχολών και των Τμημάτων.

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Σχολή Αγροτικής Παραγωγής, Υποδομών & Περιβάλλοντος

Τμήμα Αξιοποίησης Φυσικών Πόρων και Γεωργικής Μηχανικής

Τμήμα Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής

Τμήμα Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής και Υδατοκαλλιεργειών

Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων

Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας

Σχολή Επιστημών και Τεχνολογίας της Πληροφορίας

Τμήμα Πληροφορικής

Τμήμα Στατιστικής

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Θεολογική Σχολή

Τμήμα Θεολογίας

Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας

Σχολή Θετικών Επιστημών

Τμήμα Βιολογίας

Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος

Τμήμα Μαθηματικών

Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης

Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών

Τμήμα Φυσικής

Τμήμα Χημείας

Νομική Σχολή

Σχολή Οικονομικών & Πολιτικών Επιστημών

Τμήμα Επικοινωνίας & Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης

Τμήμα Τουρκικών Σπουδών & Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών

Φιλοσοφική Σχολή

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας

Τμήμα Σλαβικών Σπουδών

Τμήμα Φιλολογίας

Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας

Τμήμα Ψυχολογίας

Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Σχολή Πολιτικών Μηχανικών

Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών

Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Σχολή Χημικών Μηχανικών
Σχολή Αγρονόμων & Τοπογράφων Μηχανικών
Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργών
Σχολή Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών
Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών & Φυσικών Επιστημών

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Σχολή Οικονομικών Επιστημών

Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών
Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης

Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων

Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής
Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας

Σχολή Επιστημών και Τεχνολογίας της Πληροφορίας

Τμήμα Πληροφορικής
Τμήμα Στατιστικής

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Σχολή Οικονομικών, Επιχειρηματικών & Διεθνών Σχέσεων

Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης
Τμήμα Οργάνωσης & Διοίκησης Επιχειρήσεων
Τμήμα Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών

Σχολή Ναυτιλίας & Βιομηχανίας

Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης & Τεχνολογίας
Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών

Σχολή Χρηματοοικονομικής και Στατιστικής

Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής
Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης

Σχολή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Τμήμα Πληροφορικής
Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Σχολή Επιστημών Οικονομίας και Δημόσιας Διοίκησης

Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Σχολή Πολιτικών Επιστημών

Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών και Ψυχολογίας

Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Τμήμα Κοινωνιολογίας

Τμήμα Ψυχολογίας

Σχολή Διεθνών Σπουδών Επικοινωνίας και Πολιτισμού

Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών

Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Σχολή Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών

Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας

Τμήμα Γεωγραφίας

Σχολή Επιστημών Υγείας & Αγωγής

Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας – Διατροφής

Σχολή Ψηφιακής Τεχνολογίας

Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεματικής

ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών

Μηχανικών Βιοϊατρικής Τεχνολογίας Τ.Ε.

Μηχανικών Ενεργειακής Τεχνολογίας Τ.Ε.

Ναυπηγών Μηχανικών Τ.Ε.

Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας

Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης

Τμήμα Εμπορίας & Διαφήμισης

Σχολή Επαγγελματιών Υγείας

Τμήμα Αισθητικής & Κοσμητολογίας
Τμήμα Εργοθεραπείας
Τμήμα Ιατρικών Εργαστηρίων
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας
Τμήμα Ραδιολογίας & Ακτινολογίας

Σχολή Τεχνολογίας Τροφίμων & Διατροφής

Τμήμα Οινολογίας & Τεχνολογίας Ποτών
Τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων

Σχολή Καλλιτεχνικών Σπουδών

Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης

ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ

Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών

Τμήμα Μηχανικών Αυτοματισμού Τ.Ε.
Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών Τ.Ε.
Τμήμα Ηλεκτρονικών Μηχανικών Τ.Ε.
Τμήμα Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστικών Συστημάτων Τ.Ε.
Τμήμα Κλωστοϋφαντουργών Μηχανικών Τ.Ε.

Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

ΑΚΑΔΗΜΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

ΑΕΝ Ασπροπύργου

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Σχολή Αξιωματικών Αστυνομίας

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

Στρατιωτική Σχολή Ικάρων

Σχολή Ναυτικών Δοκίμων

Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών Ναυτικού

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

**Όλα τα Προγράμματα παρέχονται δωρεάν
Αιτήσεις δεκτές από 1^{ης} Σεπτεμβρίου έως και 30 Οκτωβρίου 2015
Έναρξη Προγραμμάτων Δευτέρα, 5 Οκτωβρίου 2015**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΓΛΩΣΣΑ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΑΚΡΟΒΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ: ΠΩΣ ΕΞΕΛΙΣΣΕΤΑΙ Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΛΑΘΗ ΤΗΣ

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Γιάννης Η. Χάρης, Μεταφραστής, Συγγραφέας

ΕΙΝΑΙ «ΑΘΩΑ» Η ΓΛΩΣΣΑ;

Σtereότυπα και ιδεολογία στον δημόσιο λόγο

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγητής: Γιώργος Πολυμενέας, Διδακτορικός φοιτητής Πανεπιστημίου Pompeu Fabra, Τμ. Μετάφρασης και Επιστημών της Γλώσσας, Συντάκτης

ΛΟΓΟΣ-ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ

Η τέχνη της επιχειρηματολογίας

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγήτρια: Ελένη Παναρέτου, Αναπλ. Καθηγήτρια Θεωρητικής Γλωσσολογίας – Κειμενογλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

ΟΙ ΓΛΩΣΣΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ: ΕΠΙΣΗΜΕΣ, ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΟΜΙΛΟΥΜΕΝΕΣ, ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΔΙΑΔΕΔΟΜΕΝΕΣ

Ομάδα: 40 – 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Ελένη Καραντζόλα, Αναπλ. Καθηγήτρια Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ, ΠΟΙΗΤΡΙΑ ΚΙΚΗ ΔΗΜΟΥΛΑ ΣΥΝΑΝΤΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Περιορισμένος αριθμός επισκέψεων

Για το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν δίνεται η δυνατότητα επιλογής ημερομηνίας διεξαγωγής. Η ημερομηνία διεξαγωγής του προγράμματος θα οριστεί σε συνεννόηση με την κ. Κική Δημουλά.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ, Ο ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ

Ρομαντισμός, Ρεαλισμός, Μοντερνισμός... Τι ξέρεις για τους «-ισμούς» στη λογοτεχνία; (Β΄ + Γ΄ τάξεις) Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγήτρια: Λητώ Ιωακειμίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Συγκριτικής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ, Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ

Ομάδα: 30 – 40 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγήτρια: Κατερίνα Τικτοπούλου, Επίκ. Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ (επιλέγετε ή το Α ή το Β)

A. Ποιητικό εργαστήρι: διαβάζουμε και γράφουμε παράξενα ποιήματα

B. Εργαστήρι μυθοπλασίας: διαβάζουμε και γράφουμε μικροαφηγήσεις

(Α΄ + Β΄ τάξεις) Ομάδα: 30 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγητής: Βασίλης Βασιλειάδης, Ερευνητής Α΄, Τμ. Γλώσσας & Λογοτεχνίας, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

ΒΙΒΛΙΟ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

ΙΣΤΟΡΙΑ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΧΑΡΑΛΝΤ ΚΑΙ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ: ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤΟΝ 19ο ΑΙΩΝΑ

Επιστημονικό εργαλείο προγράμματος η ιστοσελίδα του «Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη» www.travelogues.gr – Με το βλέμμα των περιηγητών

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Μίρκα Παλιούρα, Ιστορικός Τέχνης

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ.

Η πόλη, τα μνημεία, οι άνθρωποι όπως τα είδαν οι περιηγητές από τον 16ο έως τον 19ο αιώνα

Επιστημονικό εργαλείο προγράμματος η ιστοσελίδα του «Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη» www.travelogues.gr – Με το βλέμμα των περιηγητών

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγήτρια: Κατερίνα Στάθη, Ιστορικός της Οθωμανικής περιόδου

ΑΝΑΣΥΝΘΕΤΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΗΧΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Δρ. Χρήστος Τερζής, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Τμ. Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών, Ακαδημία Αθηνών

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΡΕΥΝΟΥΝ, ΜΕΛΕΤΟΥΝ ,ΚΡΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητές: Κώστας Αγγελάκος, Αναπλ. Καθηγητής Παιδαγωγικών, Τμ. Ιστορίας Ιόνιου Πανεπιστημίου, Διευθυντής του περ. *Νέα Παιδεία*

Νατάσσα Μερκούρη, Φιλολόγος, Αντιπρόεδρος της Επιστημονικής Ένωσης ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ.

ΔΙΣΧΙΛΙΟΧΡΟΝΟ ΤΑΞΙΔΙ Μ΄ ΕΝΑ ΣΚΑΡΙ ΝΑΥΑΓΙΣΜΕΝΟ

Ναυάγιο Αντικυθήρων: Ιστορία – Αρχαιολογία – Τεχνολογία

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Θεοτόκης Θεοδούλου, Δρ. Αρχαιολόγος καταδυόμενος, Επιστημονικός συν-υπεύθυνος πεδίου της έρευνας στο Ναυάγιο των Αντικυθήρων

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ;

Ορισμός, στόχος και κλάδοι της ιστορίας. Πηγές και μεθοδολογία (έγγραφα, σφραγίδες, νομίσματα, οικόσημα, μνημεία). Εφόδια και έργο του ιστορικού. Τι μας προσφέρει η γνώση του παρελθόντος.

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Χρύσα Μαλτέζου, Ακαδημαϊκός, Διευθύντρια Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών & Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Δημήτρης Στογιάννης, Δρ. Μαθηματικών Ε.Μ.Π., Ερευνητής της Βιοστατιστικής, τομέας Μαθηματικών Πανεπιστημίου Αθηνών, Συγγραφέας

ΦΥΣΙΚΗ

ΤΑ ΜΗΚΗ ΣΥΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ, Ο ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΑΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΚΑΙ Ο ΧΩΡΟΣ ΚΑΜΠΥΛΩΝΕΤΑΙ: ΟΙ «ΤΡΕΛΕΣ» ΙΔΕΕΣ ΤΟΥ ΑΪΝΣΤΑΙΝ.

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Βασιλική Χριστοπούλου, Φυσικός

Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΜΠΟΖΟΝΙΟΥ HIGGS ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητές: Χριστίνα Κουρκουμέλη, Καθηγήτρια Φυσικής, Τμ. Φυσικών Επιστημών

Πανεπιστημίου Αθηνών

Δημήτρης Φασουλιώτης, Αναπλ. Καθηγητής Φυσικής, Τμ. Φυσικών Επιστημών

Πανεπιστημίου Αθηνών

ΧΗΜΕΙΑ

Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

(B΄ + Γ΄ τάξεις) Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Παναγιώτα Μουτεβελή-Μηνακάκη, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Χημείας

Πανεπιστημίου Αθηνών, Εργαστήριο Οργανικής Χημείας

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΗ ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΣ

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Ευρυδίκη Μπουκάκη, Μοριακή Βιολόγος, Κυτταρογενετίστρια

ΕΠΙΔΗΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: ΙΑΤΡΙΚΑ Ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ;

Ομάδα: 30-50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Βάσια Λέκκα, Δρ. Ιστορίας της Ιατρικής, Επιστημονική Συνεργάτις Τμ. Μ.Ι.Θ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΔΑΡΒΙΝΟΥ

(Α΄τάξη) Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Σταύρος Ιωαννίδης, μεταδιδακτορικός ερευνητής στο τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΟΣΦΑΙΡΑ ΣΤΗ ΛΙΘΟΣΦΑΙΡΑ: ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΕΝΟΣ ΑΠΟΛΙΘΩΜΑΤΟΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Ελίζαμπεθ Σταθοπούλου, Δρ. Γεωλογίας, Παλαιοντολόγος

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Μπορούμε να προστατευτούμε από αυτά; Ποιος ο ρόλος των μετεωρολόγων και των Μ.Μ.Ε.;

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Νικολέτα Ζιακοπούλου, Φυσικός, Μετεωρολόγος

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ SOS ΚΑΙ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Λία Γαλάνη, Λέκτορας στη Διδακτική της Γεωγραφίας και των Επιστημών της Γης, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΑ ΜΑΣ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Ηλίας Μπίσιας, Δικηγόρος, Διευθυντής *Ναυτικών Χρονικών*

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτριες: Τζελίνα Χαρλαύτη, Καθηγήτρια Ναυτιλιακής Ιστορίας Ιονίου Πανεπιστημίου
Κατερίνα Γαλάνη, Δρ. Πανεπιστημίου Οξφόρδης

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτριες: Τζελίνα Χαρλαύτη, Καθηγήτρια Ναυτιλιακής Ιστορίας Ιονίου Πανεπιστημίου
Κατερίνα Γαλάνη, Δρ. Πανεπιστημίου Οξφόρδης

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ

ΕΝΑ LIKE ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΩΝ SOCIAL NETWORKS

Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης ως εργαλεία εκπαίδευσης και αρωγοί της ενηλικίωσης

Ομάδα: 45 μαθητές, διάρκεια 120΄

Εισηγητής: Αποστόλης Καπαρουδάκης, Δημοσιογράφος ειδικευμένος σε θέματα επικοινωνίας στο διαδίκτυο

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ: ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

(Β΄ + Γ΄ τάξεις) Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Γιώργος Πλειός, Καθηγητής, Πρόεδρος Τμ. Επικοινωνίας και ΜΜΕ Πανεπιστημίου Αθηνών

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΕΝΑ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 120΄

Εισηγητής: Γιώργος Αυγερόπουλος, Δημοσιογράφος

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΟΡΩΝ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Σωτήρης Δανέζης, Δημοσιογράφος

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ – ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ - ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

ΕΦΗΒΟΙ ΣΕ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ: ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Ευαγγελία Κογιαννάκη, Νομικός, Επιμελήτρια Ανηλίκων

«ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΣΥΝΕΜΟΡΦΩΘΗ...» ΤΙΜΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΒΙΑΙΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ, ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20ό ΑΙΩΝΑ

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Κώστας Αγγελάκος, Αναπλ. Καθηγητής Παιδαγωγικών, Τμ. Ιστορίας Ιόνιου Πανεπιστήμιου, Διευθυντής του περ. *Νέα Παιδεία*

ΡΑΦΑΗΛ, Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ (1510-1511)

Το σχολικό μάθημα ως κριτική και πολυεπίπεδη στάση ζωής. *Causarum Cognitio* (Γνώση των αιτιών)

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Αιμιλία Καραλή, δ.φ., Συγγραφέας

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Εξερευνώντας τα όρια της ελεύθερης επιλογής

Ομάδα: 40 – 50 μαθητές, διάρκεια 120΄

Εισηγητής: Γιώργος Τσιτσιρίγκος, Εκπαιδευτής Επικοινωνίας

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Οι έννοιες αλληλεγγύη, ανθρωπισμός και σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Αναστάσιος Υφαντής, Κοινωνικός Λειτουργός (Γιατροί του Κόσμου)

ΑΓΧΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ; ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΤΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΑ

Ομάδα: 30 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτριες: Αναστασία Σοφianoπούλου, MSc, PhD, Ψυχολόγος, Δρ. Κλινικής Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

Αικατερίνη Σοφianoπούλου, MSc in Stress Management, Ψυχολόγος

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ ΜΟΥ: ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΩ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ;

Ομάδα: 30 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτριες: Αναστασία Σοφianoπούλου, MSc, PhD, Ψυχολόγος, Δρ. Κλινικής Ψυχολογίας
Πανεπιστημίου Αθηνών
Αικατερίνη Σοφianoπούλου, MSc in Stress Management, Ψυχολόγος

ΤΕΧΝΕΣ – ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΠΑΡΑΔΟΞΟ: ΤΙ ΚΑΝΕΙ ΑΛΗΘΕΙΑ ΕΝΑΣ ΗΘΟΠΟΙΟΣ;

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Αρβανιτάκης, Διευθυντής Δραματικής Σχολής Ωδείου Αθηνών,
Καθηγητής Υποκριτικής, Σκηνοθέτης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Σοφοκλέους, Αντιγόνη

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Μαριάννα Κάλμπαρη, Σκηνοθέτις, Συγγραφέας, Καθηγήτρια Υποκριτικής,
Καλλιτεχνική Δ/ντρια Θεάτρου Τέχνης Καρόλου Κουν

ΤΕΧΝΕΣ - ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ

Από τη Frida Kahlo στη Nicki Minaj! Αναζητώντας πολιτισμικό στίγμα ανάμεσα στα έργα σύγχρονης τέχνης, των μουσικών βίντεο κλιπ, το διαδίκτυο και τις "selfies"

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Κωστούρος, Ζωγράφος, Εκπαιδευτικός

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Για τα συγκεκριμένα προγράμματα δεν δίνεται η δυνατότητα επιλογής ημερομηνίας διεξαγωγής. Η ημερομηνία διεξαγωγής του προγράμματος θα οριστεί σε συνεννόηση με τους εισηγητές.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΜΝΗΜΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΟΥ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

Το κινηματογραφικό βλέμμα του Θόδωρου Αγγελόπουλου στους νέους (Γ΄ τάξη) Διάρκεια: 70 – 90΄

Εισηγήτρια: Αιμιλία Καραλή, δ.φ., Συγγραφέας

AGORA

Από τη Δημοκρατία στις Αγορές

(Γ' τάξη) Διάρκεια ταινίας: 120', Συζήτηση: 60'

Εισηγητής: Γιώργος Αυγερόπουλος, Δημοσιογράφος

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

Όταν το παρόν συναντά το παρελθόν

Το πρόγραμμα θα διεξαχθεί από 17- 26 Οκτωβρίου 2015

Ομάδα: 60 – 90 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγήτρια: Αιμιλία Καραλή, δ.φ., Συγγραφέας

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ 25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Το πρόγραμμα θα διεξαχθεί από 15 – 23 Μαρτίου 2016

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγήτρια: Μαρία Ευθυμίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Ιστορίας Νέου Ελληνισμού Πανεπιστημίου Αθηνών

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ 25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

25η ΜΑΡΤΙΟΥ 2016

Το πρόγραμμα θα διεξαχθεί από 15 – 23 Μαρτίου 2016

Ομάδα: 60 - 80 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγήτρια: Αιμιλία Καραλή, δ.φ., Συγγραφέας

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

**Όλα τα Προγράμματα παρέχονται δωρεάν
Αιτήσεις δεκτές από 1^{ης} Σεπτεμβρίου έως και 30 Οκτωβρίου 2015
Έναρξη Προγραμμάτων Δευτέρα, 5 Οκτωβρίου 2015**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΓΛΩΣΣΑ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΑΚΡΟΒΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ: ΠΩΣ ΕΞΕΛΙΣΣΕΤΑΙ Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΛΑΘΗ ΤΗΣ

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Γιάννης Η. Χάρης, Μεταφραστής, Συγγραφέας

Οι γλώσσες, όλες οι γλώσσες, αλλάζουν μέσα στον χρόνο. Και όσο μεγαλύτερη είναι η διαδρομή τους μέσα στον χρόνο, όπως συμβαίνει με την ελληνική γλώσσα, τόσο μεγαλύτερες είναι οι αλλαγές που συντελούνται. Έτσι, παρά τις όσες ομοιότητες π.χ. στο λεξιλόγιο, η αλλαγή από την αρχαία ελληνική γλώσσα στη νέα είναι τεράστια. Έτσι κι αλλιώς, όταν μιλούμε για αρχαία, αναφερόμαστε κυρίως στην αττική διάλεκτο, του 5ου αιώνα π.Χ., που ήδη παρουσιάζει διαφορές από παλαιότερες φάσεις της ελληνικής γλώσσας, ιδίως την ομηρική· και ακόμα μεγαλύτερες θα είναι οι διαφορές της τους τελευταίους προχριστιανικούς και τους πρώτους μεταχριστιανικούς αιώνες, όταν θα διαμορφώνεται η «κοινή» ελληνιστική, που είναι και η γλώσσα της Καινής Διαθήκης.

Τότε πια οι ειδικοί επιστήμονες της εποχής θα καυτηριάζουν τη *μιαρή*, όπως λένε, λέξη, δηλαδή τη βρόμικη, τη μολυσμένη λέξη *κράββατος*, αντί για το *σκίμπος*, την ίδια ακριβώς εποχή του *άρων τον κράββατόν σου και περιπάτει* της Καινής Διαθήκης.

Ανάλογες αντιδράσεις μπορούμε να φανταστούμε πιο παλιά, σε κάθε φάση των αλλαγών που συνέβαιναν σε κάθε επίπεδο:

- στην προφορά: όταν πήραν τον σημερινό τους ήχο τα β, γ, δ, που προφέρονταν μπ, ντ, γκ· ή ήταν τα η, ι, υ, ει, οι, υιέφτασε να προφέρονται όλα ίδια, [i].
- στη σύνταξη: όταν οι μονολεκτικοί τύποι του μέλλοντα, του παρακειμένου και του υπερσυντέλικου έγιναν περιφραστικοί: π.χ. *λύω*, μέλλον λύσω= θα λύσω, παρακειμένος *λέλυκα*= έχω λύσει, υπερσυντέλικος *λελύκειν*= είχα λύσει.
- στη μορφολογία: όταν το *δείκνυμι* έγινε *δεικνύω* και τέλος *δείχνω*, ή όταν το *όρημι* έγινε *ορώ*, ώσπου φτάσαμε στο τελείως «διαφορετικό» *βλέπω*· και πιο πολύ: όταν ο *ανήρ* έγινε άνδρας και η *γυνή* γυναίκα.

- στο λεξιλόγιο: όταν ο καλός σήμαινε όμορφος, ωραίος· ή όταν ο λογάς, από επίλεκτος, έγινε πολυλογάς, φαφλατάς!

Εξέλιξη του προγράμματος:

- Πώς έγιναν όμως αυτές οι αλλαγές;
- Τις αποφάσισαν και τις υπαγόρευσαν τίποτα άλλοι σοφοί;
- Τις επέβαλαν άλλοι γραμματικοί;
- Ήταν λάθη;
- Σωστά θεωρήθηκαν λάθη στην εποχή τους;
- Εσφαλμένα όμως θεωρήθηκαν φθορά της γλώσσας;
- Γιατί, αν είχαμε φθορά της γλώσσας, όπως έλεγαν από τους αρχαίους ακόμα χρόνους, πώς φτάσαμε ακριβώς στην αττική γλώσσα, μέσα δηλαδή από αποκλίσεις ή «λάθη», αργότερα στην Καινή Διαθήκη και τον Ρωμανό τον Μελωδό, σήμερα στον Διονύσιο Σολωμό, στον Σεφέρη και στον Ελύτη;

ΕΙΝΑΙ «ΑΘΩΑ» Η ΓΛΩΣΣΑ;

Στερεότυπα και ιδεολογία στον δημόσιο λόγο

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγητής: Γιώργος Πολυμενέας, Διδακτορικός φοιτητής Πανεπιστημίου Pompeu Fabra, Τμ. Μετάφρασης και Επιστημών της Γλώσσας, Συντάκτης

Η γλώσσα έχει χάσει το τεκμήριο αθωότητας. Για την ακρίβεια, δεν το διέθετε ποτέ διότι η γλωσσική επικοινωνία είναι πολλά περισσότερα από μία ουδέτερη ανταλλαγή πληροφοριών. Αντιλαμβανόμαστε και κατανοούμε την πραγματικότητα με τον τρόπο που μιλάμε γι' αυτή και με τον τρόπο που μας μιλάνε γι' αυτή. Οι γλωσσικές επιλογές που κάνουμε δεν αντανακλούν απλώς την πραγματικότητα μας, αλλά την κατασκευάζουν, δίνοντας της νόημα. Καμία κατασκευή –και άρα κανένα νόημα– δεν είναι «φυσική», «αυτονόητη» ή «αθώα».

Η κοινωνική διάσταση της γλώσσας καθιστά τη γλωσσική μας παραγωγή ένα συμβολικό πεδίο στο οποίο συγκροτούνται και συγκρούονται ταυτότητες, αξίες, ιδεολογίες και συμφέροντα. Η σύγκρουση αυτή αποκλείει οποιαδήποτε φαινομενικά «αθώα» χρήση της γλώσσας, και από τη στιγμή μάλιστα που συμβαίνει στο πεδίο του δημόσιου λόγου, τότε η γλώσσα μετατρέπεται σε μέσο χειραγώγησης.

Σκοπός του προγράμματος είναι να αντιληφθούν οι μαθητές πόσο βαθιά και περίπλοκη είναι η σχέση γλώσσας και κοινωνίας, όταν ο λόγος που χρησιμοποιείται στην πολιτική, στα ΜΜΕ, στη διαφήμιση κ.α. καλείται να εκφράσει (άνισες) κοινωνικές σχέσεις που υπάρχουν στην κοινωνία. Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα φιλοδοξεί να αναδείξει πώς διάφορες ιδεολογίες (ρατσισμός, σεξισμός κτλ) εγγράφονται μέσα στη γλωσσική χρήση και αναπαριστώνται μέσα από συγκεκριμένες γλωσσικές δομές και στρατηγικές.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- ανάλυση συγκεκριμένων κείμενων, προφορικών και γραπτών

- «κατασκευή» της πραγματικότητας στον δημόσιο λόγο, με τις διαφορετικές «οπτικές» μέσα
- από τις οποίες μπορεί να αναπαρασταθεί γλωσσικά ένα γεγονός αναπαραγωγή διάφορων στερεοτύπων
- κατασκευή κειμένων από τους μαθητές

Στόχος του προγράμματος:

- να γίνει κατανοητό ότι ένας ομιλητής, όταν παράγει λόγο, δεν έχει σημασία μόνο το τι λέει, αλλά και πώς το λέει.

ΛΟΓΟΣ-ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ

Η τέχνη της επιχειρηματολογίας

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγήτρια: Ελένη Παναρέτου, Αναπλ. Καθηγήτρια Θεωρητικής Γλωσσολογίας – Κειμενογλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

Η ανταλλαγή επιχειρημάτων βρίσκεται στη βάση κάθε πολιτισμένης συζήτησης, στην οποία οι ομιλητές διατυπώνουν διαφορετικές και αντικρουόμενες απόψεις πάνω στο ίδιο θέμα, γιατί το επιχείρημα αποτελεί το κύριο εργαλείο της πειθούς.

Η επιχειρηματολογία, η τέχνη δηλαδή της εύρεσης και υποστήριξης πειστικών επιχειρημάτων για να υποστηρίξει κάποιος τις απόψεις του αλλά και να ανασκευάσει τα επιχειρήματα της άλλης πλευράς, αποτέλεσε από την αρχαιότητα αντικείμενο που απασχόλησε φιλοσόφους και ρήτορες.

Στη σύγχρονη εποχή η επιχειρηματολογία αποτελεί αντικείμενο έρευνας της Ρητορικής, της επιστήμης της Επικοινωνίας αλλά και των επιστημών του Λόγου. Κάθε μια από τις διαφορετικές αυτές επιστήμες δίνει έμφαση σε διαφορετικές όψεις του επιχειρήματος και του επιχειρηματολογικού κειμένου (λογική, ρητορική, κειμενική).

Στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα παρουσιάζεται η κειμενική πλευρά της επιχειρηματολογίας, οι αρχές δηλαδή που οδηγούν στη διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού επιχειρηματολογικού κειμένου, προφορικού ή γραπτού.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- Οι μαθητές καλούνται υπό μορφή άσκησης να διατάξουν στη σωστή σειρά, να αξιολογήσουν και να ανασκευάσουν επιχειρήματα, που τους παρουσιάζονται από την εισηγήτρια.

Στόχοι του προγράμματος:

- να παρουσιαστεί στους μαθητές η δομή των επιχειρηματολογικών κειμένων

- να συζητηθούν οι τρόποι και τα κριτήρια, με τα οποία αξιολογούνται τα επιχειρήματα και προχωρεί κανείς στην ανασκευή τους

ΟΙ ΓΛΩΣΣΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ: ΕΠΙΣΗΜΕΣ, ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΟΜΙΛΟΥΜΕΝΕΣ, ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΔΙΑΔΕΔΟΜΕΝΕΣ

Ομάδα: 40 – 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Ελένη Καραντζόλα, Αναπλ. Καθηγήτρια Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένας υπερεθνικός οργανισμός. Κάθε εθνικό κράτος επιλέγει, από το σύνολο των γλωσσών που μιλούν οι πολίτες του, την επίσημη ή τις επίσημες γλώσσες του, δηλ. τη γλώσσα ή τις γλώσσες εκείνες που χρησιμοποιεί το ίδιο στους τομείς ευθύνης του, όπως η εκπαίδευση, η διοίκηση, οι νόμοι κ.ο.κ.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- Ποιες από τις γλώσσες που μιλούνται στα μέλη-κράτη αναγνωρίζει ως επίσημες της η Ε.Ε.;
- Όσες γλώσσες αναγνωρίζονται ως επίσημες χρησιμοποιούνται εξίσου στα ευρωπαϊκά όργανα ως γλώσσες εργασίας; Υπάρχει πραγματική ανάγκη για μια lingua franca, μια γλώσσα ευρύτερης επικοινωνίας, και ποιες είναι οι υποψήφιες γλώσσες για έναν τέτοιο ρόλο;
- Σε όλα τα εθνικά κράτη υπάρχει επίσημη γλώσσα;
- Μιλούνται πολύ περισσότερες γλώσσες από αυτές που αναγνωρίζονται ως επίσημες;
- Πώς αντιμετωπίζει η Ε.Ε αυτές τις λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες, που συχνά βρίσκονται σε διαδικασία υποχώρησης;
- Η διακηρυγμένη θέση της υπέρ της «γλωσσικής ποικιλομορφίας» τις περικλείει ή τις αποκλείει;

Η ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών

Είναι γνωστό ότι η γλώσσα, σύμφωνα με τις θέσεις της σύγχρονης γλωσσικής επιστήμης, δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ομοιόμορφο και στατικό φαινόμενο, καθώς, παρά τον συστηματικό χαρακτήρα της, δεν είναι ομοιογενής ούτε μένει αδιαφοροποίητη στο χρόνο. Αντίθετα, ως ένας ζωντανός οργανισμός σε διαρκή κίνηση και εξέλιξη, υπόκειται σε συνεχή μεταβολή, ανανέωση και προσαρμογή στις εκάστοτε εκφραστικές και επικοινωνιακές ανάγκες των ομιλητών. Αποτέλεσμα αυτών των διαρκών εξελικτικών τάσεων κάθε γλώσσας, σε συνδυασμό με την επίδραση και εξωγλωσσικών παραγόντων (π.χ. του εξωτερικού δανεισμού μέσω της επαφής των γλωσσών), είναι η ανάπτυξη δυναμικών με τη μορφή **ποικιλιών** σε όλα τα επίπεδά της, από τους φθόγγους και τη μορφολογία των λέξεων μέχρι τη συντακτική δομή και το λεξιλόγιο.

Η ελληνική γλώσσα με τη μακρόχρονη και περιπετειώδη πορεία της εμφανίζει σήμερα ένα πλήθος ποικιλιών που έχει στη διάθεσή του ο ομιλητής, για να εκπληρώσει τις κάθε είδους επικοινωνιακές του ανάγκες, αρκεί να έχει κατάλληλα εκπαιδευτεί. Είναι προφανές ότι ο

χώρος αυτής της συνάντησης πρέπει να είναι το σχολείο που καλείται και προκαλείται να εξισορροπήσει ανάμεσα αφενός στην εναλλακτικότητα των στοιχείων και δομών του συστήματος της ελληνικής γλώσσας αλλά και των γεωγραφικών και κοινωνικών ποικιλιών που παρεισφρέουν και αφετέρου στην επιλογή μιας επίσημης (γραπτής κυρίως) πρότυπης μορφής που πρέπει να διδαχθεί. Γιατί επιλέξαμε αυτό το θέμα;

Παρόλο που τα τελευταία χρόνια η πολυμορφία της Ελληνικής έχει ενσωματωθεί στη διδακτέα ύλη του Λυκείου, είναι τόσο σύνθετο και τόσο ευρύ θέμα, που πάντα αφήνει περιθώρια για προβληματισμό και συζήτηση με μαθητές και δασκάλους, με δεδομένη τη σύγχυση που συχνά παρατηρείται στον προφορικό και γραπτό λόγο των μαθητών αλλά και με δεδομένο το ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών, που αναζητούν τρόπους σωστής αντιμετώπισης καθώς και των ειδικών ερευνητών, που προσπαθούν να απαντήσουν σε ερωτήματα όπως:

Γιατί υπάρχουν και τι σημαίνουν οι ακόλουθες εναλλαγές της Ελληνικής: (ε)χθές/(ε)χτές, εννέα/εννιά, εβδομάδα/βδομάδα, διώχνω/(επι)διώκω, μιλώ/μιλάω, μιλούσα/μίλαγα διεθνής-διεθνούς/διεθνή, ασχολούμουν/ασχολιόμουν, ο/η ψήφος, προσφάτως/πρόσφατα, αμέσως/άμεσα, δεμένος αλλά (συν)δεδεμένος, περασμένος/πεπερασμένος, φτωχότερος/πιο φτωχός, ψηλότερος απ' αυτόν/ψηλότερός του, φιλμ/ταινία, κομπιούτερ/υπολογιστής, κ.ο.κ.

Ποια η σχέση της ποικιλίας με παραμέτρους όπως: γραπτός - προφορικός λόγος διμορφία ή διττή παράδοση της γλώσσας, γεωγραφική διάσπαση, κοινωνιόλεκτοι (π.χ. γλώσσα νεολαίας- μια μορφή γλώσσας ιδιαίτερα δημιουργική, επινοητική και συχνά περιπαικτική- γλώσσα κομματική κ.λπ.).

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ, ΠΟΙΗΤΡΙΑ ΚΙΚΗ ΔΗΜΟΥΛΑ ΣΥΝΑΝΤΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Περιορισμένος αριθμός επισκέψεων

Για το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν δίνεται η δυνατότητα επιλογής ημερομηνίας διεξαγωγής. Η ημερομηνία διεξαγωγής του προγράμματος θα οριστεί σε συνεννόηση με την κ. Κική Δημουλά.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ, Ο ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ

Ρομαντισμός, Ρεαλισμός, Μοντερνισμός... Τι ξέρεις για τους «-ισμούς» στη λογοτεχνία; (Β΄ + Γ΄ τάξεις) Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Λητώ Ιωακειμίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Συγκριτικής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

Θέμα του εκπαιδευτικού προγράμματος αποτελούν τα ρεύματα στη νεοελληνική και την ξένη λογοτεχνία: η δημιουργία τους, οι διάφορες λειτουργίες τους, η αλληλοδιαδοχή τους και οι συγγραφείς που τα διαμόρφωσαν και τα διαμορφώνουν με το έργο τους. Το σκεπτικό της

συγκεκριμένης πρότασης είναι να εξοικειωθούν οι μαθητές με κομβικούς παράγοντες (και τη συνεπαγόμενη ορολογία) του οικοδομήματος που αποτελεί η λογοτεχνία.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- Πώς «χτίζεται» και εξελίσσεται το λογοτεχνικό ρεύμα;
- Ποια είναι τα όριά του, πώς ξεπερνιέται;
- Πώς η γνώση των ρευμάτων από τον αναγνώστη τον επηρεάζει κατά την αναγνωστική διαδικασία;
- Προβολή υλικού

Στόχοι του προγράμματος:

- να κατανοήσουν οι μαθητές, την έννοια του «λογοτεχνικού ρεύματος» και να εμπλουτιστούν οι γνώσεις των μαθητών για τα βασικά γνωρίσματα και τους σπουδαιότερους εκπροσώπους των σημαντικότερων ρευμάτων
- να εξασκηθούν στην αναγνώριση αυτών των στοιχείων μέσα από επιλεγμένα αποσπάσματα

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ, Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ

Ομάδα: 30 – 40 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγήτρια: Κατερίνα Τικτοπούλου, Επίκ. Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ο *Κρητικός* είναι ίσως, μαζί με τον *Ύμνο εις την Ελευθερίαν* και τους *Ελεύθερους Πολιορκημένους*, τα πιο γνωστά έργα του Σολωμού, χάρη και στην ένταξή του εδώ και χρόνια στα αναλυτικά προγράμματα για το μάθημα της Λογοτεχνίας στο Λύκειο.

Πρόκειται συγχρόνως για ένα από τα πιο σημαντικά ποιήματα της νεοελληνικής ποίησης, με ευρωπαϊκή εμβέλεια, που εξακολουθεί να κινητοποιεί με την ανοικτότητά του νέες ερμηνείες. Το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα θα προσεγγίσει το ποίημα αξιοποιώντας τις σχετικές σημειώσεις του ποιητή καθώς και προηγούμενες αναγνώσεις του με στόχο να σχολιάσει το περιεχόμενο, τις ιδέες και την ποιητική του.

Το Πρόγραμμα θα αξιοποιήσει τον συνδυασμό της μετωπικής και της ομαδοσυνεργαστικής μεθόδου.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ (επιλέγετε ή το Α ή το Β)

A. Ποιητικό εργαστήριο: διαβάζουμε και γράφουμε παράξενα ποιήματα

(Α΄+Β΄τάξεις) Ομάδα: 30 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγητής: Βασίλης Βασιλειάδης, Ερευνητής Α΄, Τμ. Γλώσσας & Λογοτεχνίας, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

Οι μαθητές οργανώνονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν να διερευνήσουν ένα από τα λιγότερο γνωστά είδη ποιημάτων μικρής φόρμας και σταθερής μορφής: χάικου, λίμερικ,

τάνκα, παντούμ. Επιλέγονται ποιήματα Ελλήνων ποιητών (π.χ. Σεφέρης, Αντωνίου, κλπ.) και μεταφρασμένα στα ελληνικά (π.χ. Απολλιναίρ, κ.ά.). Μπορούν να εμπλακούν και μορφές της λαϊκής ποίησης, όπως οι μαντινάδες. Μια ακόμη ομάδα αναλαμβάνει καλλιγράμματα.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- Οι ομάδες συγκρίνουν τα ποιήματα που τους δόθηκαν, εντοπίζουν τα ιδιαίτερα μορφικά γνωρίσματα του είδους και καταγράφουν τα γνωρίσματα αυτά.
- Με βάση τα συμπεράσματά τους αναλαμβάνουν να δημιουργήσουν δικά τους ποιήματα σύμφωνα με το είδος που έχει ανατεθεί στην ομάδα τους.
- Στο τέλος, κάθε ομάδα εξηγεί τα γνωρίσματα του είδους που της ανατέθηκε και παρουσιάζει τα ποιήματα που δημιούργησε.

Μπορούν να προταθούν διαδικασίες επιλογής-ανθολόγησης από τα ποιήματα που θα δημιουργήσουν οι μαθητές στην προοπτική μιας (ψηφιακής) έκθεσής τους με τη λήξη του ετήσιου κύκλου. Με την ολοκλήρωση της δράσης των ομάδων, δίνονται οι τυπικοί ορισμοί των συγκεκριμένων ειδών καθώς και τα παγιωμένα ιδιοσυστατικά τους γνωρίσματα.

Στόχοι του προγράμματος:

- να γνωρίσουν οι μαθητές τα λιγότερο γνωστά είδη των χάικου, λίμερικ, τάνκα, παντούμ, ποιήματα σε μικρή φόρμα και με αυστηρά σταθερή μορφή, καθώς και το ιδιαίτερο είδος των καλλιγραμμάτων
- να ασκηθούν στην αυστηρή φόρμα συνθέτοντας δικά τους «ποιήματα», να κατανοήσουν ότι η ποιητική έκφραση είναι μια ελεύθερη δημιουργία που πειθαρχεί σε αυστηρούς κανόνες
- να εμπεδώσουν τα μορφικά στοιχεία με τα οποία κατασκευάζεται η ποίηση (στίχοι, αριθμοί συλλαβών, ρίμα, κλπ.)

B. Εργαστήρι μυθοπλασίας: διαβάζουμε και γράφουμε μικροαφηγήσεις (Α΄ + Β΄ τάξεις) Ομάδα: 30 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Οι μαθητές οργανώνονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν να διερευνήσουν τα συστατικά γνωρίσματα ειδών σύντομου αφηγηματικού λόγου: μύθοι (Αισώπου, La Fontaine, κ.ά.), παραβολές, λαϊκές αλληγορίες, σύντομο παραμύθι, σύντομο διήγημα-μικρό πεζό. Εκτός από τις παλαιότερες μορφές σύντομης αφήγησης (λαϊκές και λόγιες) επιλέγονται και κείμενα της σύγχρονης μικροαφήγησης, νεοελληνικής και μεταφρασμένης, με την ευρύτητα της θεματικής τους και τη μοντέρνα τεχνολογία τους.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- Οι ομάδες μελετούν τα αφηγηματικά κείμενα που τους δίνονται, εντοπίζουν, συζητούν και καταγράφουν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα του είδους: ύφους και δομής, γλώσσας και θέματος, τεχνικών γραφής και τρόπων έκφρασης.
- Με βάση τα συμπεράσματά τους αναλαμβάνουν να δημιουργήσουν δικές τους μικροαφηγήσεις.

- Στο τέλος, κάθε ομάδα εξηγεί τα γνωρίσματα των σύντομων αφηγήσεων που μελέτησε και παρουσιάζει/διαβάζει δυνατά τις δικές της δημιουργικές ασκήσεις στον πεζό λόγο.

Υπάρχει η δυνατότητα επιλογής-ανθολόγησης από τις σύντομες αφηγήσεις που θα δημιουργήσουν οι μαθητές στην προοπτική μιας (ψηφιακής) έκθεσής τους με τη λήξη του ετήσιου κύκλου. Με την ολοκλήρωση της δράσης των ομάδων, κατατίθενται οι απαραίτητες γνώσεις για το λογοτεχνικό είδος (όροι, ορισμοί, χαρακτηριστικά γνωρίσματα).

Στόχοι του προγράμματος:

- να ασκηθούν οι μαθητές ως αναγνώστες κυρίως, δευτερευόντως ως συν-δημιουργοί, σε μορφές της σύντομης αφήγησης, τόσο τις παλαιότερες, λόγιες ή λαϊκές, όσο και τη σύγχρονη μικρομυθοπλασία
- να εμπεδώσουν οι μαθητές τη διάκριση μιας παλαιότερης/παραδοσιακής σύντομης αφήγησης από τη σύγχρονη μικροαφήγηση καθώς επίσης και τα σημεία σύγκλισης της τελευταίας με τον συνθηματικό λόγο της διαφήμισης ή τον λόγο-στιγμιότυπο του διαδικτύου
- να συνειδητοποιήσουν ότι μια (λογοτεχνική) αφήγηση οργανώνεται με ορισμένες τεχνικές και τρόπους και στοχεύει σε ένα συγκεκριμένο αισθητικό αποτέλεσμα

BIBΛΙΟ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Οι μαθητές επιλέγουν λογοτέχνη και το αντίστοιχο βιβλίο, το μελετούν και στη συνέχεια το σχολιάζουν και συζητούν μαζί του.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Δημήτρης Νόλλας, *Το ταξίδι στην Ελλάδα*, Εκδόσεις Ίκαρος
Νίκη Αναστασέα, *Πολύ χιόνι μπροστά στο σπίτι*, Εκδόσεις Πόλις
Γιώργος Συμπάρδης, *Υπόσχεση γάμου*, Εκδόσεις Μεταίχμιο

ΔΙΗΓΗΜΑ - ΝΟΥΒΕΛΑ

Κώστας Μαυρουδής, *Η αθανασία των σκύλων*, Εκδόσεις Πόλις
Γιάννης Παλαβός, *Αστείο*, Εκδόσεις Νεφέλη
Γιάννης Ευσταθιάδης, *Άνθρωποι από λέξεις: Διηγήματα μεγάλου μήκους*, Εκδόσεις Μελάني
Έρση Σωτηροπούλου, *Να νιώθεις μπλε, να ντύνεσαι κόκκινα*, Εκδόσεις Πατάκη.

ΠΟΙΗΣΗ

Πάνος Κυπαρίσσης, *Τα τιμαλφή*, Εκδόσεις Μελάني
Μάρκος Μέσκος, *Τα λύτρα*, Εκδόσεις Γαβριηλίδης

ΔΟΚΙΜΙΟ - ΚΡΙΤΙΚΗ

Βάσω Αλεξανδράκη, *Το παιχνίδι της επιθυμίας και της γραφής στο Μυθιστόρημα της κυρίας Έρσης του Ν.Γ. Πεντζίκη*, Εκδόσεις Αρμός

Μιχάλης Χρυσανθόπουλος, *Εκατό χρόνια πέρασαν και ένα καράβι. Ο ελληνικός υπερρεαλισμός και η κατασκευή της παράδοσης*, Εκδόσεις Άγρα

Αντώνης Λιάκος, *Αποκάλυψη, ουτοπία και ιστορία : Οι μεταμορφώσεις της ιστορικής συνείδησης*, Εκδόσεις Πόλις

ΜΑΡΤΥΡΙΑ - ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΧΡΟΝΙΚΟ - ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Γιώργος Β. Δερτιλής, *Συνειρμοί, μαρτυρίες, μυθιστορίες*, Εκδόσεις Πόλις

Θοδωρής Καλλιφατίδης, *Τα περασμένα δεν είναι όνειρο*, Εκδόσεις Γαβριηλίδης

Αλέξανδρος Μασσαβέτας, *Κωνσταντινούπολη: Η πόλη των απόντων*, Εκδόσεις Πατάκη

ΙΣΤΟΡΙΑ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΧΑΡΑΛΝΤ ΚΑΙ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ: ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤΟΝ 19ο ΑΙΩΝΑ

Επιστημονικό εργαλείο προγράμματος η ιστοσελίδα του «Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη» www.travelogues.gr – Με το βλέμμα των περιηγητών

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Μίρκα Παλιούρα, Ιστορικός Τέχνης

Ποιοι είναι οι ταξιδιώτες που έρχονται στον Πειραιά; Τι δρομολόγιο ακολουθούν; Για ποιο σκοπό ταξιδεύουν; Πώς περιγράφουν τα μέρη που επισκέπτονται και πώς τα αποτυπώνουν εικονογραφικά; Τι παίρνουν μαζί τους όταν φεύγουν; Πώς σχετίζεται ένας βίκινγκ βασιλιάς με το περίφημο λιοντάρι του Πειραιά;

Προσεγγίζοντας διεπιστημονικά τα κείμενα της ταξιδιωτικής γραμματείας και εξετάζοντας τα χαρακτηριστικά έργα που εικονίζουν όψεις του Πειραιά, θα ακολουθήσουμε τα ίχνη των περιηγητών που επισκέφθηκαν το λιμάνι και την περιοχή ακολουθώντας προσωπικά οράματα και ομαδικές αποστολές. Η διακίνηση ανθρώπων, εμπορευμάτων και ιδεών στο μεγάλο λιμάνι θα αποτελέσει τον καμβά πάνω στον οποίο θα σχολιαστούν επιλεγμένα θέματα, όπως ιστορικά γεγονότα, αρχαιολογικά μνημεία, καθημερινή ζωή, οικιστική ανάπτυξη. Θα εστιάσουμε στον 19ο αιώνα, αφού γίνει μια σύντομη ανασκόπηση στους προηγούμενους αιώνες.

Εξέλιξη του Προγράμματος:

- εισαγωγικά στοιχεία σχετικά με τον όρο «περιηγητισμός»: ορισμός, άντρες και γυναίκες περιηγητές, συνταξιδιώτες, διαδρομές, εξοπλισμός, κ.λπ.
- ταξίδι και φανταστική απεικόνιση: απεικονίσεις του Πειραιά, χαρτογραφία και ονοματολογία, περιηγητικές εκδόσεις (15ος-18ος αι.)

- ο Πειραιάς κατά τον 19ο αιώνα: σύνδεση με ιστορικά γεγονότα και πολιτισμικά στοιχεία κατά χρονολογική σειρά: προεπαναστατικά χρόνια (1800-1820), Ελληνική Επανάσταση & Καποδίστριας (1821-1831), Οθωνική περίοδος (1833-1862), Οδεύοντας προς τον νέο αιώνα (1863-1900)
- πλοήγηση στην ιστοσελίδα Travelogues και αναζήτηση στοιχείων και εικόνων από το σύνολο του διαθέσιμου εικονογραφικού υλικού

Στόχοι του προγράμματος:

- να γνωρίσουν οι μαθητές την ιστορία του Πειραιά, μέσα από τις σωζόμενες μαρτυρίες των περιηγητών και τις σχετικές εικαστικές απεικονίσεις
- να αξιοποιηθούν κατάλληλα ιστορικά και ανεκδοτολογικά στοιχεία, αλλά και χαρακτηριστικά έργα
- να συνθέσουν μια συνολική εικόνα της πολιτισμικής ιστορίας του τόπου

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Η πόλη, τα μνημεία, οι άνθρωποι όπως τα είδαν οι περιηγητές από τον 16ο έως τον 19ο αιώνα

Επιστημονικό εργαλείο προγράμματος η ιστοσελίδα του «Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη» www.travelogues.gr – Με το βλέμμα των περιηγητών

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγήτρια: Κατερίνα Στάθη, Ιστορικός της Οθωμανικής περιόδου

Η Οθωμανική κυριαρχία στην Αθήνα ξεκίνησε με την κατάκτησή της το 1456 από τον Σουλτάνο Μωάμεθ Β΄ και, εκτός από ένα τρίχρονο διάλειμμα Βενετικής κατοχής, συνεχίστηκε μέχρι τα πολυτάραχα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης και την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους. Η τελική αποχώρηση της Οθωμανικής φρουράς από την Ακρόπολη έλαβε χώρα το 1833.

Κατά τη διάρκεια των αιώνων αυτών, οι Ευρωπαίοι περιηγητές που ταξίδευαν στον χώρο της Μεσογείου και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, έφταναν στην Αθήνα και αποτύπωναν με όλο και περισσότερο ενδιαφέρον τις εμπειρίες τους σε έργα που σήμερα αποτελούν σημαντική πηγή πληροφοριών για την πολεοδομία, τα αρχαία μνημεία, αλλά και για την καθημερινή ζωή, τα ήθη και έθιμα κάθε εθνοτικής ομάδας της πόλης.

Οι μαθητές, μέσα από περιηγητικά κείμενα και εικόνες, θα γνωρίσουν την Αθήνα πριν γίνει πρωτεύουσα, τα μνημεία της που συχνά είχαν άλλη χρήση και μορφή σε σχέση με τώρα, και τους κατοίκους της που ανήκαν σε διάφορες εθνοτικές και θρησκευτικές ομάδες. Πιο συγκεκριμένα, θα συζητηθούν οι ενότητες:

Εξέλιξη του προγράμματος:

- διοικητική οργάνωση
- οικονομική δραστηριότητα
- κοινωνική διαστρωμάτωση
- όψεις της πόλης
- μνημεία

- καθημερινή ζωή
- εθνοτικές ομάδες
- προβολή υλικού από τη σχετική ιστοσελίδα του Ιδρύματος
- πλοήγηση στην ιστοσελίδα και αναζήτηση στοιχείων και εικόνων από το σύνολο του διαθέσιμου εικονογραφικού υλικού

ΑΝΑΣΥΝΘΕΤΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΗΧΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Δρ. Χρήστος Τερζής, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Τμ. Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών, Ακαδημία Αθηνών

Αρκεί μια γρήγορη ματιά στις αρχαίες επιγραφές και τους παπύρους με ελληνική γραφή, για να διαπιστώσει κανείς ότι το αρχαίο ελληνικό αλφάβητο παρουσιάζει πολλές ομοιότητες με το σύγχρονο ελληνικό αλφάβητο. Η διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών μάς επιτρέπει να προσεγγίζουμε το περιεχόμενο των σωζόμενων κειμένων Ελλήνων φιλοσόφων, ιστορικών και ασφαλώς των εμπνευσμένων κλασικών δραματικών ποιητών. Ωστόσο, διαβάζουμε σήμερα τα αρχαία ελληνικά χρησιμοποιώντας τη νεοελληνική προφορά. Μιλούσαν, όμως έτσι κατά την κλασική εποχή; Η απάντηση είναι αναμφίβολα αρνητική. Ο ήχος του λόγου φαίνεται πως ήταν

πολύ διαφορετικός από αυτόν που οι Νεοέλληνες αρθρώνουμε στον προφορικό λόγο. Παρόλα αυτά, είναι δυνατόν να ανασυντεθεί ο αρχαίος ελληνικός ήχος. Οι αρχαίοι γραμματικοί μάς πληροφορούν λεπτομερώς για την εκφορά των φωνημάτων στα οποία αντιστοιχούσαν τα γράμματα του αλφάβητου, αλλά και για τον ιδιαίτερο *προσωδιακό* επιτονισμό κατά την απαγγελία των ποιητικών κειμένων της κλασικής αρχαιότητας. Μάλιστα, λέγεται ότι η *προσωδία* λειτουργούσε ως όχημα που διαμόρφωνε την παραστατική μορφή των έργων αυτών (ομηρικά έπη, λυρική-μελική ποίηση, δράμα), και, σε απόλυτη αρμονία με το περιεχόμενο του κειμένου –που απευθυνόταν στη νόηση–, στόχευε στο θυμικό των θεατών και κατεύθυνε το συναίσθημα.

Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να δουν και να δοκιμάσουν ζωντανά πώς η ιδιαίτερη εκφορά των φωνημάτων κατά την αρχαιότητα λαξευόταν με τα εκφραστικά εργαλεία που είχε στη διάθεσή του ο κλασικός ποιητής –το *ποσοτικό* μέτρο και τον *μουσικό* τόνο–, προκειμένου να συνθέσει όσα απαράμιλλης τεχνικής έργα πνευματικής δημιουργίας διασώθηκαν ως τις μέρες μας.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- προβολή διαφανειών (παρουσίαση των μαρτυριών - τεκμηρίωση της προσωδιακής εκφοράς)
- εφαρμογή της προσωδιακής απαγγελίας σε χωρικά αποσπάσματα από διδασκόμενα δραματικά έργα με τη συμμετοχή των μαθητών

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΡΕΥΝΟΥΝ, ΜΕΛΕΤΟΥΝ, ΚΡΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητές: Κώστας Αγγελάκος, Αναπλ. Καθηγητής Παιδαγωγικών, Τμ. Ιστορίας Ιόνιου Πανεπιστήμιου, Διευθυντής του περ. *Νέα Παιδεία*
Νατάσσα Μερκούρη, Φιλολόγος, Αντιπρόεδρος της Επιστημονικής Ένωσης ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ

Με απλό αλλά επιστημονικά έγκυρο τρόπο οι μαθητές θα μάθουν να ερευνούν, να ταξινομούν, να μελετούν και να κρίνουν σημαντικά ιστορικά γεγονότα του 20ού αιώνα μέσα από ιστορικές πηγές που συνδέονται με την τέχνη του κινηματογράφου (ντοκιμαντέρ, κινηματογραφικές ταινίες κ.τ.λ).

Στόχος αυτής της συνεργασίας είναι η αναβάθμιση της ιστορικής και αισθητικής παιδείας των μαθητών μέσα από την καλλιέργεια δεξιοτήτων κριτικής ανάγνωσης των κινηματογραφικών ιστορικών τεκμηρίων και της κινηματογραφικής γραφής

Εξέλιξη του προγράμματος:

- συζήτηση για τα κριτήρια επιλογής των σημαντικότερων ιστορικών εξελίξεων του 20ού αιώνα
- επιλογή των σημαντικότερων ιστορικών εξελίξεων του 20ού αιώνα ξεκινώντας από το παρόν προς το παρελθόν
- μέθοδοι αναζήτησης και ταξινόμησης κινηματογραφικών ιστορικών πηγών
- επιλογή αντιπροσωπευτικών κινηματογραφικών τεκμηρίων για σημαντικές ιστορικές εξελίξεις του 20ού αιώνα
- προβολή αντιπροσωπευτικών δημιουργιών από ιστορικά ντοκιμαντέρ και κινηματογραφικές ταινίες
- ανάλυση και κριτική ανάγνωση αυτών των κινηματογραφικών δημιουργιών
- σύνδεση της μελέτης των κινηματογραφικών δημιουργιών με τις αντίστοιχες ιστορικές εξελίξεις
- συζήτηση - συμπεράσματα

ΔΙΣΧΙΛΙΟΧΡΟΝΟ ΤΑΞΙΔΙ Μ΄ ΕΝΑ ΣΚΑΡΙ ΝΑΥΑΓΙΣΜΕΝΟ

Ναυάγιο Αντικυθήρων: Ιστορία – Αρχαιολογία – Τεχνολογία

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Θεοτόκης Θεοδούλου, Δρ. Αρχαιολόγος καταδύμενος, Επιστημονικός συν-υπεύθυνος πεδίου της έρευνας στο Ναυάγιο των Αντικυθήρων

Το Πάσχα του 1900 Συμιακοί σφουγγαράδες εντόπισαν στα Αντικύθηρα το ναυαγισμένο φορτίο ενός ρωμαϊκού πλοίου, φορτωμένου με έργα τέχνης. Η κακή μοίρα το συνάντησε εκεί, στα όρια του Αιγαίου με το Ιόνιο, πενήντα-εξήντα χρόνια πριν γεννηθεί ο Χριστός. Μαρμάρινα και χάλκινα αγάλματα σχημάτιζαν ένα μικρό λόφο στον βυθό, σε βάθος 55μ. Ο Συμιακός καπετάν Κοντός ενημέρωσε το ελληνικό κράτος, το οποίο προσέλαβε τους σφουγγαράδες για να ανελκύσουν το φορτίο. Ήταν η πρώτη φορά που ένα κράτος

αναλάμβανε τέτοιο εγχείρημα για ανέλκυση πολιτιστικών αγαθών, από ένα τέτοιο βάθος. Με την ατσάλινη θέληση των σκληροτράχηλων σφουγγαράδων, μετά από ένα χρόνο δουλειάς, ό,τι ήταν ορατό στην επιφάνεια του βυθού ανελκύστηκε. Έτσι, στα βαθιά, διαυγή νερά των Αντικυθήρων η υποβρύχια αρχαιολογία έκανε το πρώτο παγκόσμιο βήμα της. Ένας από τους σφουγγαράδες άφησε εκεί την τελευταία του πνοή και δύο έμειναν παράλυτοι. Ο άθλος όμως επιτεύχθηκε. Ο Έφηβος των Αντικυθήρων, ο Φιλόσοφος και καμιά σαρανταριά ακόμα αγάλματα που κατευθύνονταν στην αγορά τέχνης της Ρώμης αποσπάστηκαν από το σφιχταγκάλισμα του Ποσειδώνα και της Αμφιτρίτης. Είδη πολυτελείας, κοσμήματα, έπιπλα, αγγεία, οστά ανθρώπων και σπαράγματα του πλοίου είδαν ξανά το φως της μέρας. Και ανάμεσά τους ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων. Ένας αναλογικός υπολογιστής, ο μόνος που επέζησε και έφθασε μέχρι εμάς από την αρχαιότητα, μάρτυρας της τεχνολογικής δεινότητας των κατασκευαστών του και άγνωστη διάσταση στη γνώση μας για το παρελθόν.

Ναυάγιο Αντικυθήρων, συμβολικός χώρος, σημαντικό φορτίο τέχνης και τεχνολογίας της εποχής της Ρωμαϊκής ακμής. Της ακμής που θεωρούσε ωραίο το ελληνικό. Στον ίδιο χώρο ερευνητής ο θρυλικός πλοίαρχος Cousteau το 1976 μαζί με τους πρώτους αρχαιολόγους-δύτες της ελληνικής πολιτείας. Στον ίδιο χώρο και σήμερα Αμερικανοί και Έλληνες αρχαιολόγοι ψάχνουν απομεινάρια κάτω απ' το βυθό αυτή τη φορά. Το ταξίδι που διέκοψε βίαια ο βοριάς που σπάνια σταματά στην περιοχή συνεχίζεται... Ένα ταξίδι, στην ιστορία, την τέχνη, την αρχαιολογία, την τεχνολογία, ένα ταξίδι γνώσης και αυτογνωσίας...

Εξέλιξη του προγράμματος:

- ιστορικό πλαίσιο της Ρωμαϊκής Μεσογείου και του Ελληνικού κόσμου του πρώτου προχριστιανικού αιώνα
- ο εντοπισμός του ναυαγίου και η ιστορία της έρευνας από το 1900 μέχρι σήμερα με όλα τα μέσα της τεχνολογίας
- βασικοί όροι και έννοιες της υποβρύχιας αρχαιολογίας
- τα ευρήματα από το φορτίο, το πλοίο και τα τραγικά απομεινάρια του ίδιου του πληρώματος, καθώς και των σφουγγαράδων – πρώτων ερευνητών του χώρου
- πολιτισμικές και ανθρώπινες διαστάσεις που πηγάζουν από την πραγματογνωμοσύνη στο χώρο ενός αρχαίου ατυχήματος.
- προβολή υλικού

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ;

Ορισμός, στόχος και κλάδοι της ιστορίας. Πηγές και μεθοδολογία (έγγραφα, σφραγίδες, νομίσματα, οικόσημα, μνημεία). Εφόδια και έργο του ιστορικού. Τι μας προσφέρει η γνώση του παρελθόντος.

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Χρύσα Μαλτέζου, Ακαδημαϊκός, Διευθύντρια Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών & Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας

Βαθύτερος στόχος της ιστορίας είναι η αντικειμενική αλήθεια. Την αλήθεια αυτή την προσεγγίζει ο ιστορικός, παρακολουθώντας όλα τα ίχνη της ανθρώπινης δραστηριότητας, εξετάζοντας τον τρόπο ζωής των ανθρώπων, τις ανάγκες τους, την κοινωνική τους οργάνωση, την πολιτική και οικονομική τους κατάσταση, τις σχέσεις τους με άλλες

ανθρώπινες ομάδες, τις ιδέες, τις καλλιτεχνικές ροπές και τα αισθήματά τους. Ιστορία είναι η γνωριμία του ανθρώπου από τον άνθρωπο στην υπηρεσία των άλλων ανθρώπων. Ο ρόλος του ιστορικού είναι να αναζητεί τις αιτίες, να καταλαβαίνει και να εξηγεί το ιστορικό γίνεσθαι.

Πηγές ονομάζουμε το παντοίο υλικό, από όπου είναι δυνατόν να αντλήσουμε πληροφορίες για το παρελθόν. Οι πηγές διακρίνονται σε άμεσες και έμμεσες. Οι άμεσες πηγές είναι ή γραπτά κείμενα (έγγραφα) ή κατάλοιπα ιστορικών γεγονότων (σφραγίδες, επιγραφές, νομίσματα, μνημεία, ανασκαφικά ευρήματα). Έμμεσες πάλι πηγές είναι εκείνες που είτε από πρόθεση είτε ως προϊόντα του πνευματικού βίου μιας εποχής μας προσφέρουν ειδήσεις γι' αυτήν (χρονικά, ιστοριογραφίες, χάρτες, σχέδια, ρητορικοί λόγοι, έπη, μυθιστορήματα).

Εξέλιξη του προγράμματος:

- ποιο είναι το έργο του ιστορικού: η ερμηνεία των ιστορικών φαινομένων, η ιδεολογική χρήση της ιστορίας, ο παραδοσιακός ιστορικός, οι σύγχρονες τάσεις
- η μελέτη του παρελθόντος οδηγεί στην αυτοσυνειδησία - τι αποκτούμε από την αυτοσυνειδησία και ως ποιο σημείο η ιστορία βοηθά το παρόν

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγητής: Δημήτρης Στογιάννης, Δρ. Μαθηματικών Ε.Μ.Π., Ερευνητής της Βιοστατιστικής, τομέας Μαθηματικών Πανεπιστημίου Αθηνών, Συγγραφέας

Τα Μαθηματικά έχουν ως απώτερο στόχο να βοηθήσουν τον άνθρωπο να κατανοήσει και να περιγράψει το φυσικό κόσμο στον οποίο ζει. Κρύβονται πίσω από κάθε φυσική δραστηριότητα, κάθε διαδικασία και πτυχή της ζωής μας. Εφαρμογές τους συναντώνται σε αμέτρητα ετερόκλητα σύγχρονα επαγγέλματα. Η ιατρική, η ρομποτική, η βιολογία, η επιδημιολογία, η εγκληματολογία, η ποίηση, η ζωγραφική, η ταχυδακτυλουργική και ο αθλητισμός είναι μόνο μερικά από αυτά τα παραδείγματα.

Η μαθηματική μοντελοποίηση διεργασιών και φαινομένων δημιουργεί πανίσχυρα εργαλεία πρόγνωσης τους και αποτελεί το «ιερό δισκοπότηρο» της επιστήμης. Από τον σχεδιασμό και τη διαχείριση ενός τεράστιου και πολυσύνθετου έργου όπως η Εγνατία Οδός, μέχρι και την οργάνωση ενός γάμου, με τη βοήθεια των Μαθηματικών, το έργο μπορεί να υλοποιηθεί με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο, δηλαδή στον συντομότερο δυνατό χρόνο, με το μικρότερο δυνατό κόστος, ώστε να αποφέρει το μεγαλύτερο δυνατό επιθυμητό αποτέλεσμα.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- σύντομη ιστορική αναδρομή της προέλευσης των Μαθηματικών
- διάκριση των κατηγοριών τους και επισκόπηση των επιρροών τους από διάφορους πολιτισμούς (Αιγύπτιοι, Έλληνες, Κινέζοι)

- η σχέση μεταξύ του μαθηματικού φορμαλισμού και της φυσικής διαίσθησης, μεταξύ Άλγεβρας και Γεωμετρίας
- η συμπληρωματικότητα μεταξύ θεωρίας και εφαρμογών
- τα Μαθηματικά σήμερα
- τα Μαθηματικά του Λυκείου: μία δομή πίσω από αυτά
- μαθηματικές τεχνικές: πώς συμβάλλουν στην βελτιστοποίηση προβλημάτων της καθημερινότητας;

ΦΥΣΙΚΗ

ΤΑ ΜΗΚΗ ΣΥΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ, Ο ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΑΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΚΑΙ Ο ΧΩΡΟΣ ΚΑΜΠΥΛΩΝΕΤΑΙ: ΟΙ «ΤΡΕΛΕΣ» ΙΔΕΕΣ ΤΟΥ ΑΪΝΣΤΑΙΝ.

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Βασιλική Χριστοπούλου, Φυσικός

Στην αρχή του 20ού αιώνα ήταν αρκετά διαδεδομένη η άποψη ότι η φυσική είχε λύσει τα θεμελιακά της προβλήματα και αυτό που απέμενε ήταν να κατανοηθούν κάποια επιμέρους φαινόμενα. Αυτή η εικόνα θα άλλαζε ριζικά στα αμέσως επόμενα χρόνια. Μια σειρά φαινομένων δεν μπορούσαν να κατανοηθούν στο πλαίσιο της κλασικής φυσικής προβάλλοντας έτσι την ανάγκη για την διατύπωση νέων θεωριών. Η θεωρία της σχετικότητας του Αϊνστάιν και η κβαντομηχανική είναι οι δυο σημαντικότερες θεωρίες που διατυπώνονται στον 20ό αιώνα και οι οποίες άλλαξαν τόσο τη σύγχρονη φυσική επιστήμη, όσο και την αντίληψη που έχουμε για τον κόσμο. Ποια είναι όμως η θεωρία της σχετικότητας και τι είναι αυτό το τόσο ρηξικέλευθο που εισάγει;

Εξέλιξη του προγράμματος:

- Θεωρία της Σχετικότητας
- Ειδική Θεωρία της Σχετικότητας
- πού βρίσκουν εφαρμογή στη ζωή μας;
- ο χρόνος διαστέλλεται;
- το μήκος συστέλλεται;
- ο χώρος καμπυλώνεται;
- τι είναι ο χωροχρόνος;
- τι διαφορά έχουν όλα αυτά από τον νόμο της παγκόσμιας έλξης του Νεύτωνα;
- προβολή υλικού
- χρήση animation και πολυμέσων
- μαθαίνουμε το Σύμπαν που μας αποκάλυψε ο Αϊνστάιν με τις «τρελές» ιδέες του

Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΜΠΟΖΟΝΙΟΥ HIGGS ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητές: Χριστίνα Κουρκουμέλη, Καθηγήτρια Φυσικής, Τμ. Φυσικών Επιστημών

Πανεπιστημίου Αθηνών

Δημήτρης Φασουλιώτης, Αναπλ. Καθηγητής Φυσικής, Τμ. Φυσικών Επιστημών

Πανεπιστημίου Αθηνών

Το 1954 στη Γενεύη γεννήθηκε το ερευνητικό κέντρο του CERN, με τη συνεργασία 12 ευρωπαϊκών χωρών, ανάμεσα στις οποίες ήταν και η χώρα μας. Στο πέρασμα του χρόνου και με συνεχείς επιτυχίες, το CERN συσπείρωσε νέα κράτη και έγινε ένας πραγματικά παγκόσμιος οργανισμός. Σήμερα, έχει 21 κράτη μέλη και περισσότερους από 10.000 χρήστες από όλον το κόσμο. Από τις εγκαταστάσεις του, ξεχωρίζουν ο μεγάλος επιταχυντής αδρονίων LHC, περιμέτρου 27km και η μεγαλύτερη ανιχνευτική διάταξη υποατομικών σωματιδίων ATLAS, που είναι η πολυπλοκότερη μηχανή που έφτιαξε ποτέ ο άνθρωπος. Ένα από τα μεγαλύτερα πειράματα που γίνονται εκεί είναι το πείραμα ATLAS, το οποίο είναι ένα από τα πειράματα που τακτοποίησαν την ύπαρξη του σωματιδίου Higgs πριν από περίπου 3 χρόνια.

Μια διεθνής ομάδα επιστημόνων και εκπαιδευτικών σχεδιάζει και αναπτύσσει μία μεγάλη σειρά εκπαιδευτικών εφαρμογών και σεναρίων στο σχολικό εργαστήριο, που μπορούν να βοηθήσουν στην παρουσίαση των πολύπλοκων φυσικών φαινομένων που λαμβάνουν χώρα στο εσωτερικό του LHC και να απαντήσουν σε πολλά από τα ερωτήματα της εκπαιδευτικής κοινότητας. Τα Ευρωπαϊκά προγράμματα «Go-lab» και «Inspiring Science Education» φιλοδοξούν να βοηθήσουν τους μαθητές να κατανοήσουν τις βασικές αρχές λειτουργίας ενός επιταχυντή αλλά και να κάνει προσιτές τις μεθόδους έρευνας της ύλης.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- από τι είναι φτιαγμένος ο κόσμος;
- τι είναι το CERN και το γιγάντιο πείραμα ATLAS – γιατί συγκεντρώνει τους ερευνητές από όλον τον κόσμο;
- πώς ανακαλύψαμε το σωματίδιο Higgs και πώς θα το κυνηγήσετε και εσείς;
- εικονική επίσκεψη στο CERN και συζήτηση

ΧΗΜΕΙΑ

Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

(B΄ + Γ΄ τάξεις) Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Παναγιώτα Μουτεβελή- Μηνακάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Χημείας Πανεπιστημίου Αθηνών, Εργαστήριο Οργανικής Χημείας

Η δομή των χημικών μορίων στο χώρο παίζει καθοριστικό ρόλο στις ιδιότητες των διαφόρων υλικών αλλά στον τρόπο που τα ίδια τα μόρια αναγνωρίζονται και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, βασικές προϋποθέσεις για την έκφραση της ανθρώπινης ζωής.

Η παρούσα διδακτική πρόταση θα έχει διεπιστημονική θεματολογία και θα στοχεύει –με τον απλούστερο δυνατό τρόπο– να μεταφέρει στους μαθητές την πεμπτουσία της Χημείας ως εκείνης της βασικής επιστήμης που ερμηνεύει πολύ σημαντικές διεργασίες της καθημερινής ζωής. Π.χ.:

- πώς η δομή των βασικών συστατικών των βιομορίων (αμινοξέα, σάκχαρα, νουκλεοτίδια, λιπαρά οξέα) καθορίζουν το συνολικό τους σχήμα στο χώρο;
- σε ποιες δομικές αλλαγές μορίων βασίζεται η όρασή μας;
- πού οφείλεται η διαφορετική αντίληψη της οσμής και της γεύσης διαφόρων ενώσεων;
- γιατί είναι δυνατή η πέψη μόνο του αμύλου από τον άνθρωπο και όχι της κυτταρίνης;
- πώς η χημική (αλλά κυρίως η οπτική) καθαρότητα των φαρμάκων καθορίζει τη δράση τους.
- πώς σχετίζεται η δομή χημικών ενώσεων με γνωστές κοινές ασθένειες;
- πώς η δομή των χημικών ενώσεων καθορίζει τις ιδιότητες των διαφόρων υλικών που χρησιμοποιούμε;

Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα στα οποία η **Χημεία** και μάλιστα ο ιδιαίτερος κλάδος της η **Στερεοχημεία** δίνει την απάντηση, χωρίς να απαιτούνται παρά ελάχιστες διευκρινίσεις.

Μέσα από τα παραδείγματα αυτά γίνεται αντιληπτό ότι η Χημεία δεν εξετάζει μόνο αντιδράσεις λειτουργικών ομάδων και χημικές εξισώσεις. Η Χημεία αποτελεί ένα μέρος του ποιήματος της ίδιας της Δημιουργίας. Ένα ποίημα που αξίζει κανείς να μελετά για να ερμηνεύει καλύτερα την καθημερινότητά του ή ένα ποίημα που μπορεί να τον εμπνεύσει για να εντυφλήσει στην επιστήμη της Χημείας και την έρευνά της.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΗ ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΣ

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Ευρυδίκη Μπουκάκη, Μοριακή Βιολόγος, Κυτταρογενετίστρια

Με ερέθισμα ένα θέμα της επικαιρότητας (video σε ειδήσεις όπου γίνεται αναφορά σε ανακάλυψη ενός γονιδίου υπεύθυνου για μια ασθένεια, ή στην ανακάλυψη ενός καινούργιου φαρμάκου), εισάγουμε προς συζήτηση τις έννοιες της επιστημονικής μεθόδου, του γενετικού υλικού, του γονιδίου, της κληρονομικότητας, της ασθένειας και της θεραπείας. Μέσα από την παρουσίαση που θα ακολουθήσει οι μαθητές θα έρθουν σε μια επαφή με τις παραπάνω έννοιες και την σημασία τους στην καθημερινότητα μας.

- τι εννοούμε επιστημονική μέθοδο και πώς μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε σαν καθημερινό εργαλείο;
- τι είναι γενετικό υλικό; (ποιοι και πως το ανακάλυψαν)
- χημική σύσταση DNA
- δομή DNA

- τι είναι γονίδια;
- από το DNA στα χρωμοσώματα
- καρυότυπος (φυσιολογικός/ παθολογικός, σύνδρομο Down)

Στην συνέχεια βάσει του κεντρικού δόγματος της μοριακής βιολογίας θα δείξουμε περιληπτικά τον τρόπο με τον οποίο η πληροφορία που είναι κρυμμένη στο DNA μετατρέπεται σε κάτι χειροπιαστό πρωτεΐνες.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- ιστορική αναδρομή στον Mendel
- 1^{ος} και 2^{ος} νόμος του Mendel
- παραδείγματα κληρονομικότητας στην καθημερινότητα
- εφαρμογές της μοριακής βιολογίας/γενετικής τόσο στον άνθρωπο όσο και στην βιοτεχνολογία:
  - διάγνωση (cerbB2 γονίδιο και σημασία του στον καρκίνο του μαστού)
  - πρόγνωση (προγεννητικός / μεταγεννητικός καρυοτυπικός έλεγχος)
  - γενετική μηχανική / ανασυνδυασμένο DNA
  - βιοτεχνολογία στην Ιατρική
  - βιοτεχνολογία στη γεωργία
  - βιοτεχνολογία στη βιομηχανία
  - βιοτεχνολογία στο περιβάλλον
  - βιοηθική
- οι μαθητές εκφράζουν τις απόψεις τους πάνω στα ζητήματα της γενετικής και τις εφαρμογές της

ΕΠΙΔΗΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: ΙΑΤΡΙΚΑ Ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ;

Ομάδα: 30 – 50 μαθητές, διάρκεια: 90'

Εισηγήτρια: Βάσια Λέκκα, Δρ. Ιστορίας της Ιατρικής, Επιστημονικός Συνεργάτης Τμ. Μ.Ι.Θ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μαθητών με την έννοια της επιδημίας, την εξέλιξή της στον χρόνο και τα χαρακτηριστικά της σε διαφορετικές κοινωνίες και ιστορικές περιόδους. Οι μαθητές θα έχουν τη δυνατότητα να κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά μιας επιδημίας σε αμιγώς ιατρικό επίπεδο, καθώς και τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές συνέπειές της σε ιστορικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, το ενδιαφέρον θα στραφεί σε κάποιες από τις σημαντικότερες επιδημίες που σημάδεψαν την ανθρωπότητα από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- ο λοιμός της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου (431-404 π.Χ.)
- τα βασικά χαρακτηριστικά της επιδημίας και η κομβική σημασία της για την έκβαση του Πελοποννησιακού Πολέμου

- ο «Μαύρος Θάνατος» (1347-1351) κατά τον Μεσαίωνα με έμφαση στις επιστημολογικές, δημογραφικές και κοινωνικές διαστάσεις της επιδημίας βουβωνικής πανώλης
- οι μεγάλες επιδημικές ασθένειες κατά τον 19ο αιώνα (φυματίωση, χολέρα, τύφος) με έμφαση στη φτώχεια, την ανεπαρκή διατροφή και τις συνθήκες διαβίωσης και υγιεινής των ανθρώπων της περιόδου της «Βιομηχανικής Επανάστασης» ως βασικών παράγοντων για το ξέσπασμα και την έξαρση των επιδημικών ασθενειών.
- η «επιδημιολογική μετάβαση» του 20ού αιώνα: οι δύο μεγάλες πανδημίες γρίπης, η ισπανική γρίπη του 1918 και η πρόσφατη πανδημία γρίπης τύπου A, H1N1
- η σύγχρονη έννοια της επιδημίας
- η ανάδειξη των νέων μορφών και επιπτώσεων μίας επιδημίας στις μέρες μας μέσα από το παράδειγμα της παχυσαρκίας
- προβολή υλικού

Στόχοι του προγράμματος:

- να ταξιδέψουν οι μαθητές στην ιστορία των επιδημιών στις ευρωπαϊκές κοινωνίες
- να γνωρίσουν την ιστορική εξέλιξη της έννοιας της επιδημίας, τις σύγχρονες μορφές και πολυεπίπεδες διαστάσεις της
- να έρθουν σε επαφή με τον κλάδο της κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας της ιατρικής, εν γένει

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΔΑΡΒΙΝΟΥ

(Α΄ τάξη) Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγητής: Σταύρος Ιωαννίδης, μεταδιδακτορικός ερευνητής στο τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η θεωρία της εξέλιξης βρίσκεται στην καρδιά της σύγχρονης Βιολογίας και έχει επηρεάσει κάθε τομέα της ανθρώπινης σκέψης. Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, όλοι οι οργανισμοί, όσο και αν διαφέρουν μεταξύ τους, έχουν προέλθει με σταδιακό μετασχηματισμό από κοινούς προγόνους. Αν όμως σήμερα η εξέλιξη θεωρείται ένα γεγονός, στο παρελθόν η ιδέα αυτή αντιμετωπιζόταν με καχυποψία από τους περισσότερους επιστήμονες. Αυτός που κατάφερε να πείσει την επιστημονική κοινότητα για την αλήθεια της εξέλιξης ήταν ο Κάρολος Δαρβίνος, με τη δημοσίευση της *Καταγωγής των Ειδών* το 1859, ένα από τα πιο σημαντικά βιβλία που γράφτηκαν ποτέ.

Πώς όμως ο Δαρβίνος έφτασε στην θεωρία της εξέλιξης; Πώς κατόρθωσε να γράψει την *Καταγωγή*; Για να το καταλάβουμε αυτό, θα πρέπει να ακολουθήσουμε τον νεαρό Δαρβίνο από φοιτητή στο Πανεπιστήμιο του Cambridge και ερασιτέχνη συλλέκτη σκαθαριών, στα μακρινά νησιά Galápagos στον Ειρηνικό ωκεανό, τα οποία θα επισκεφθεί ως μέλος του πλοίου Beagle, σε ένα 5ετές ταξίδι κατά το οποίο θα κάνει το γύρο του κόσμου. Το ταξίδι αυτό θα τον μετατρέψει σε έναν από τους σημαντικότερους επιστήμονες όλων των εποχών.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- Θα γνωρίσουμε τον νεαρό Δαρβίνο ως φοιτητή στο Cambridge (1809 - 1831), τα ενδιαφέροντά του και τις επιστημονικές του επιρροές
- Θα ακολουθήσουμε τον Δαρβίνο ως τον φυσιοδίφη του πλοίου Beagle (1831 - 1836), θα δούμε τις βιολογικές παρατηρήσεις που κάνει στα μέρη που επισκέπτεται, και πώς αυτές τον οδήγησαν στην θεωρία της εξέλιξης
- Θα παρακολουθήσουμε την διανοητική πορεία του μέχρι την δημοσίευση της θεωρίας της εξέλιξης (1836 - 1859)
- Θα αναρωτηθούμε γιατί καθυστερεί να δημοσιεύσει τις εξελικτικές του ιδέες για πάνω από 2 δεκαετίες, και πώς ένα ξαφνικό γράμμα θα τον κάνει να αλλάξει γνώμη
- Θα γνωρίσουμε τις κεντρικές ιδέες και έννοιες της Καταγωγής των Ειδών, και τις ενδείξεις του Δαρβίνου υπέρ της θεωρίας της εξέλιξης
- Θα δούμε τις αντιδράσεις στην δαρβινική θεωρία από εκκλησιαστικούς και επιστημονικούς κύκλους, καθώς και το κοινωνικό της αντίκτυπο

Στόχοι του προγράμματος:

- Θα αποκτήσουν μια καλή εικόνα για τη θεωρία της εξέλιξης, και για το πώς αυτή αναδύθηκε κατά τον 19ο αιώνα
- Θα έρθουν σε επαφή με το πώς ακριβώς λειτουργεί η επιστήμη και το πώς συμβαίνει η επιστημονική ανακάλυψη, μέσα από τη ζωή και το έργο ενός από τους σημαντικότερους επιστήμονες
- Θα προβληματιστούν για τις σχέσεις μεταξύ επιστήμης και της κοινωνίας μιας εποχής
- συζήτηση
- προβολή υλικού

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΟΣΦΑΙΡΑ ΣΤΗ ΛΙΘΟΣΦΑΙΡΑ: ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΕΝΟΣ ΑΠΟΛΙΘΩΜΑΤΟΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

Ομάδα: 40 – 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Ελίζαμπεθ Σταθοπούλου, Δρ. Γεωλογίας, Παλαιοντολόγος

Η στιγμή της ανακάλυψης ενός απολιθώματος από τον παλαιοντολόγο είναι πολύ σημαντική. Το απολίθωμα αυτό, μαζί με άλλα, θα του δώσει πληροφορίες για την πανίδα ή τη χλωρίδα αλλά κυρίως θα οδηγήσει στην ανασύσταση του παλαιοπεριβάλλοντος του παρελθόντος. Θα αντληθούν στοιχεία σχετικά με τη διατροφή και τις συνήθειες των ζώων και την πιθανή μετανάστευση τους. Θα μας πληροφορήσει για την εξέλιξη των ειδών μέσα στον χρόνο και τις πιθανές εξαφανίσεις τους. Και άλλα πολλά. Όμως, ακόμη πιο σημαντικό είναι να κατανοήσουμε πως η ύπαρξη της στιγμής της ανακάλυψης εξαρτάται από τι έχει υποστεί το απολίθωμα μέσα στις χιλιάδες ή στα εκατομμύρια χρόνια, προκειμένου να αντέξει και να διατηρηθεί μέσα στο γεωλογικό χρόνο, μέσω των σύνθετων διεργασιών της απολίθωσης.

Γιατί μόνο ένα μικρό ποσοστό των ζωικών ή φυτικών υπολλειμάτων καταφέρνει να επιβιώσει και να ενταχθεί έτσι στο αρχείο των απολιθωμάτων. Ας ρίξουμε λοιπόν μια ματιά στις διεργασίες που οδηγούν στη διατήρηση των διαφόρων ειδών απολιθωμάτων και πως αυτά επηρεάζουν την εικόνα που έχουμε για τον κόσμο μας.

Εξέλιξη του προγράμματος:

1. Γνώση: Τι είναι απολίθωμα, είδη απολιθωμάτων, πώς χωρίζεται ο γεωλογικός χρόνος-συσχετισμός με τον χρόνο ζωής του ανθρώπου, τι λέμε απολίθωση, ποια τα είδη απολίθωσης και σε ποιες συνθήκες πραγματοποιούνται, από τι εξαρτώνται, πώς μελετώνται κλπ.

2. Κατανόηση: Δίνεται στον κάθε μαθητή μια ακροστοιχίδα. Η βασική λέξη είναι ΑΠΟΛΙΘΩΣΗ και υπάρχουν 9 ερωτήσεις, η μονολεκτική απάντηση των οποίων μπαίνει σε συγκεκριμένο σημείο της ακροστοιχίδας. Συζητάμε τις απαντήσεις όλοι μαζί.

3. Εφαρμογή: Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες και τους μοιράζονται φωτογραφίες διαφόρων ειδών απολιθωμάτων (περίπου 15-20). Στο άκουσμα κάποιας οδηγίας που σχετίζεται με κοινά χαρακτηριστικά αυτών, καλούνται να τις ομαδοποιήσουν. Για παράδειγμα, «χωρίστε τα ανάλογα με το περιβάλλον διαβίωσης», «χωρίστε τα ανάλογα με την ταξινομική ομάδα», «χωρίστε τα ανάλογα με το είδος απολίθωσης», «χωρίστε τα ανάλογα με το είδος της διατροφής» κ.λπ. Υπάρχει επίσης στο χώρο πληθώρα πραγματικών απολιθωμάτων, τα οποία οι μαθητές καλούνται να πιάσουν και να συγκρίνουν για λίγη ώρα. Συζητάμε σχετικά με το τι πληροφορίες μπορούμε να πάρουμε από κάθε απολίθωμα.

4. Ανάλυση: Συζητάμε επιπλέον θέματα, όπως τι πληροφορίες μας δίνουν τα διάφορα είδη απολιθωμάτων και γιατί τα μελετάμε. Γίνεται αναφορά σε εφαρμογές που σχετίζονται με τον άνθρωπο, όπως π.χ. ο συσχετισμός της ύπαρξης του πετρελαίου με τα απολιθώματα, ή πώς από αυτά γνωρίζουμε για την εξέλιξη και εξάπλωση του ανθρώπου πάνω στο πλανήτη, ή η διερεύνηση της καύσης των οστών σε σχέση με την παρουσία του ανθρώπου σε απολιθωματοφόρες θέσεις, κ.λπ. με τη βοήθεια οπτικοακουστικών μέσων.

5. Σύνθεση: Στο χώρο υπάρχει στημένη μια μικρή αναπαράσταση παλαιοντολογικής ανασκαφής, πάνω στην οποία τους εξηγούμε πως αυτή πραγματοποιείται από τους επιστήμονες. Οι μαθητές μοιράζονται σε ομάδες και τους δίνουμε γραπτά 2 περιπτώσεις συνόλου ευρημάτων από 2 διαφορετικές παλαιοντολογικές ανασκαφές. Τους ζητάμε, αφού τους εξηγήσουμε τη μεθοδολογία, να υπολογίσουν για κάθε μια, στοιχεία όπως η γεωλογική ηλικία, η φάση, το παλαιοπεριβάλλον, το παλαιοκλίμα κ.λπ. Κατά τη διάρκεια, συζητάμε για τον ελληνικό αλλά και τον παγκόσμιο παλαιοντολογικό πλούτο.

6. Αξιολόγηση: Ο κάθε μαθητής παίρνει ένα χαρτί με ερωτήσεις που σχετίζονται με το πρόγραμμα που μόλις παρακολούθησε, τα οποία καλείται να αξιολογήσει. Συζητάμε τις απαντήσεις όλοι μαζί.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Μπορούμε να προστατευτούμε από αυτά; Ποιος ο ρόλος των μετεωρολόγων και των Μ.Μ.Ε;

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Νικολέτα Ζιακοπούλου, Φυσικός, Μετεωρολόγος

Τα τελευταία χρόνια κατακλυζόμαστε από ειδήσεις περί κλιματικής αλλαγής, ακραίων και πολλές φορές καταστροφικών καιρικών φαινομένων σε παγκόσμιο και τοπικό επίπεδο, ενημερωνόμαστε λεπτό προς λεπτό για τις διαθέσεις τυφώνων που γνωρίζουμε με τα «μικρά» τους (Σάντυ, Κατρίνα) και πληροφορούμαστε για καύσωνες ακόμα και στη Μόσχα. Έντονες καταιγίδες, πλημμυρικά φαινόμενα και παρατεταμένοι καύσωνες που σπάνε τα θερμοκρασιακά ρεκόρ πλήττουν και την Ελλάδα με αποτέλεσμα να αναρωτιόμαστε: ο καιρός τρελάθηκε, τον τρελάναμε εμείς ή τα Μ.Μ.Ε υπερβάλλουν;

Εξέλιξη του προγράμματος:

- τι είναι η κλιματική αλλαγή, ποιες οι αιτίες και οι επιπτώσεις της;
- ποιοι είναι οι μηχανισμοί δημιουργίας των ακραίων καιρικών φαινομένων και πώς συνδέονται με την κλιματική αλλαγή;
- υπάρχει δυνατότητα πρόβλεψης των ακραίων καιρικών φαινομένων;
- ποιοι είναι οι τρόποι προστασίας από αυτά;
- ποιες οι ευθύνες των Μ.Μ.Ε σε μια εποχή υπερπληροφόρησης και ροπής στην καταστροφολογία;
- προβολή υλικού
- συζήτηση

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ SOS ΚΑΙ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Λία Γαλάνη, Λέκτορας στη Διδακτική της Γεωγραφίας και των Επιστημών της Γης, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το περιβάλλον βρίσκεται σε κίνδυνο. Οι δασικές εκτάσεις της γης μειώνονται διαρκώς δίνοντας τη θέση τους σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις και βοσκοτόπια. Η φωτιά επιτελεί το καταστροφικό της έργο στους τροπικούς... Στοιχεία για την τήξη των παγοκαλυμμάτων, την όξυνση των ωκεανών, την αλλαγή του κλίματος κατακλύζουν τις εφημερίδες.

Φωνές για την προστασία του πλανήτη ακούγονται από τις περιβαλλοντικές οργανώσεις, ενώ νόμοι έρχονται να προστατέψουν το τροπικό δάσος ή τους παγετώνες. Πώς, όμως, γνωρίζουμε τι συμβαίνει σε τόπους ή βάθη που δεν έχουμε τη δυνατότητα να επισκεφτούμε; Πού βασίζονται οι επιστήμονες τα στοιχεία τους και πώς γνωρίζουν αν τα μέτρα προστασίας που λαμβάνουν είναι αποτελεσματικά; Με ποιον τρόπο παρακολουθούν το περιβάλλον;

Οι εικόνες που λαμβάνουν οι δορυφόροι οι οποίοι έχουν τεθεί σε τροχιά γύρω από την Γη και απεικονίζουν την επιφάνειά της, πέρα από το να συναρπάζουν, προσφέρουν σημαντικές πληροφορίες για τον πλανήτη.

Στη δραστηριότητα αυτή οι μαθητές μέσα από τη μελέτη περίπτωσης ενός τροπικού δάσους, έρχονται σε επαφή με τις δορυφορικές εικόνες. Μαθαίνουν για τους δορυφόρους και τον

τρόπο με τον οποίο απεικονίζουν την επιφάνεια της Γης. Επιχειρηματολογούν λαμβάνοντας τη θέση των περιβαλλοντολόγων, των γηγενών ή των επενδυτών αντίστοιχα.

Χρησιμοποιώντας ένα εξειδικευμένο μοντέλο παρατήρησης και πειραματιζόμενοι με τους συνδυασμούς ποικίλων φασματικών ζωνών, προσπαθούν να εντοπίσουν τον καταλληλότερο συνδυασμό για την επίλυση των προβλημάτων που θα τους απασχολήσουν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου και την υποστήριξη των θέσεών τους. Θα καταφέρουν τελικά να βοηθήσουν στη σωτηρία του πλανήτη;

Εξέλιξη του προγράμματος:

- προβολή υλικού
- καρτέλες και έντυπα με πληροφοριακό υλικό για τη μελέτη περίπτωσης
- δορυφορικές εικόνες
- λογισμικό επεξεργασίας δορυφορικών εικόνων

ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΑ ΜΑΣ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Ηλίας Μπίσιας, Δικηγόρος, Διευθυντής Ναυτικών Χρονικών

Ποιοι είναι οι λόγοι που οι Έλληνες κατέκτησαν τις θάλασσες του κόσμου; Πώς οι ναυτέλληνες παραμένουν ακόμα και σήμερα, σε δύσκολους καιρούς, οι παγκόσμιοι πρωταθλητές στους πέντε ωκεανούς; Πόσο συνεισφέρει η ελληνική ναυτιλιακή πρωτιά στην εθνική μας οικονομία;

Το πρόγραμμα «Η θάλασσα μέσα μας» επιχειρεί να ενημερώσει τη νέα γενιά για το ελληνικό ναυτιλιακό παράδειγμα και να απαντήσει σε ερωτήσεις που αφορούν το παρόν και το μέλλον της ελληνικής ναυτιλίας, του σημαντικότερου οικονομικού και επιχειρηματικού κλάδου της χώρας μας.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- η ελληνική ναυτιλιακή δύναμη σήμερα: αριθμοί και πραγματικότητα
- η ναυτιλιακή αγορά: από τα δεξαμενόπλοια, στα ψυγεία και από τα κρουαζιερόπλοια στα σκάφη αναψυχής.
- η συνεισφορά της ελληνικής ναυτιλίας στην πατρίδα μας
- Ωνάσης, Νιάρχος, Λιβανός: οι χρυσοί Έλληνες και εθνικοί ευεργέτες
- το παρόν και το μέλλον της ελληνικής ναυτιλίας: οι λόγοι που θα μας επιτρέψουν να παραμείνουμε πρωταθλητές
- ναυτιλιακές και ναυτικές σπουδές: ο σίγουρος τρόπος εισαγωγής στο ναυτιλιακό πρωταθλητισμό

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε νέες και νέους που επιθυμούν να γνωρίσουν τη ναυτιλιακή οικονομική και πολιτική επιστήμη και να αντιληφθούν τη σημαντικότητα του συγκεκριμένου κλάδου για την εθνική μας οικονομία.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτριες: Τζελίνα Χαρλαύτη, Καθηγήτρια Ναυτιλιακής Ιστορίας Ιονίου Πανεπιστημίου
Κατερίνα Γαλάνη, Δρ. Πανεπιστημίου Οξφόρδης

Το αντικείμενο του προγράμματος είναι η σχέση των Ελλήνων με τη θάλασσα και ιδιαίτερα στον επιχειρηματικό χώρο της ναυτιλίας. Τα τελευταία 40 χρόνια οι Έλληνες κατέχουν τον μεγαλύτερο στόλο στον κόσμο, μεγαλύτερο από εκείνο των Ηνωμένων Πολιτειών, της Γερμανίας, της Κίνας ή της Ιαπωνίας. Γιατί;

Το πρόγραμμα αναζητά την άνοδο της ελληνικής ναυτιλίας από τον 18ο αιώνα, όταν την προεπαναστατική περίοδο οι ήρωες του '21 ήταν θαλασσοδαρμένοι καπετάνιοι στις θαλάσσιες ρότες της Μεσογείου, της Μαύρης Θάλασσας και του Ατλαντικού. Στην περίοδο του ελληνικού κράτους του 19ου αιώνα, οι караβοκύρηδες που κατείχαν 2.500 μεγάλα ιστιοφόρα διαφέντευαν τις μεταφορές όλης της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας προς στα λιμάνια της Βόρειας Ευρώπης. Στον 20ό και 21ο αιώνα η ναυτιλία των Ελλήνων είναι η μεγαλύτερη ναυτιλία του κόσμου και πλέει σε όλες τις θάλασσες και τους ωκεανούς του κόσμου. Γιατί;

Το πρόγραμμα καλύπτει την περίοδο από τον 18ο αιώνα μέχρι σήμερα και εντοπίζει τους λόγους ανάπτυξης, επέκτασης και επικράτησης της ελληνικής ναυτιλίας. Σκοπός του προγράμματος είναι να εξεταστεί η ιδιαιτερότητα της ελληνικής ναυτιλίας, αλλά και η στενή σύνδεση και οικονομική εξάρτηση των Ελλήνων με τη θάλασσα και τις θαλάσσιες επιχειρήσεις.

- προβολή υλικού

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτριες: Τζελίνα Χαρλαύτη, Καθηγήτρια Ναυτιλιακής Ιστορίας Ιονίου Πανεπιστημίου
Κατερίνα Γαλάνη, Δρ. Πανεπιστημίου Οξφόρδης

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα θα καταδειχθεί η σύνδεση της ελληνικής ναυτιλίας με τις ελληνικές κοινότητες της διασποράς από τον 18ο μέχρι και τον 20ό αιώνα. Το εμπόριο και η ναυτιλία ξεπέρασαν τα στενά όρια του ελλαδικού χώρου αξιοποιώντας τα επιχειρηματικά δίκτυα της ελληνικής διασποράς, που εξαπλώνονταν στα μεγάλα λιμάνια της Δυτικής Ευρώπης και της Μαύρης Θάλασσας, φτάνοντας μέχρι τον Νέο Κόσμο και την Ινδία. Οι Έλληνες της Διασποράς, όπως οι αδερφοί Βαλλιάνοι, Ράλλη, Ροδοκανάκη, Πετροκόκκινοι, φτάνοντας μέχρι τον Ωνάση στον 20ό αιώνα, αναδείχθηκαν σε πρωταγωνιστές στους τόπους όπου εγκαταστάθηκαν, αναπτύσσοντας μεγάλη οικονομική δραστηριότητα.

Στο πρόγραμμα εξετάζουμε πώς οι Έλληνες που ήταν εγκατεστημένοι στο εξωτερικό, βρισκόνταν σε στενή επικοινωνία με τους ναυτότοπους του Ιονίου και του Αιγαίου, κρατώντας πάντα τη σύνδεση με την ιδιαίτερή τους πατρίδα, λειτουργώντας μεταξύ άλλων ως εμπορικοί αντιπρόσωποι στα μεγάλα λιμάνια του κόσμου, ναυλωτές πλοίων, επενδυτές στις ναυτιλιακές επιχειρήσεις του τόπου τους. Η οικονομική συνεργασία επισφραγιζόταν με επιγαμίες και άλλες κοινωνικές πρακτικές, που σφυρηλατούσαν ένα δίκτυο εμπιστοσύνης και κοινών συμφερόντων, μέσα από το οποίο διακινούνταν εμπορικές πληροφορίες και κεφάλαια απαραίτητα για την ναυτιλιακή δραστηριότητα. Τα δίκτυα αυτά συνένωναν τους Έλληνες της Διασποράς με τους Έλληνες του ελλαδικού χώρου.

- προβολή υλικού

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ

ΕΝΑ LIKE ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΩΝ SOCIAL NETWORKS

Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης ως εργαλεία εκπαίδευσης και αρωγοί της ενηλικίωσης

Ομάδα: 45 μαθητές, διάρκεια 120'

Εισηγητής: Αποστόλης Καπαρουδάκης, Δημοσιογράφος ειδικευμένος σε θέματα επικοινωνίας στο διαδίκτυο

Το διαδίκτυο, όταν χρησιμοποιείται με ορθό τρόπο, προσφέρει στους μαθητές χρήσιμα εργαλεία για την εκπαιδευτική και κοινωνική τους εξέλιξη. Το Twitter, το Facebook, το Youtube, το Myspace και το Instagram, τα κοινωνικά δίκτυα στα οποία καταναλώνουν συχνά μεγάλο μέρος του ελεύθερου χρόνου τους, μπορούν να αποδειχθούν χρήσιμα σε όσους διανύουν την ευαίσθητη περίοδο της προ-εφηβείας και της εφηβείας, να τους βοηθήσουν να κατανοήσουν και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους, να λειτουργήσουν τελικά ως μοχλοί ουσιαστικής επικοινωνίας και αρωγοί στη διαδικασία της ενηλικίωσης. Εκμεταλλευόμενοι τη δημοφιλία των κοινωνικών δικτύων του διαδικτύου, τη νέα μορφή κοινωνικοποίησης των νέων και τους κώδικες επικοινωνίας και συμπεριφοράς που αυτή παράγει, στοχεύουμε στην αξιοποίηση του internet και των social networks ως πηγή γνώσης, έμπνευσης και δημιουργικής επαφής των μαθητών με τους συνομήλικούς τους πολίτες του πλανήτη. Στη διαδραστική αυτή διάλεξη, οι μαθητές καλούνται να συμμετάσχουν ρωτώντας, προτείνοντας και δημιουργώντας και καταλήγουν έτσι να ενημερωθούν με ευχάριστο τρόπο για

- την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο, τη διασφάλιση των προσωπικών τους δεδομένων και τις μεθόδους αποφυγής φαινομένων αντικοινωνικής συμπεριφοράς όπως το bullying
- την ανάγκη εύρεσης του μέτρου που εξασφαλίζει αφενός τη χαρά της σύγχρονης επικοινωνίας και αφετέρου την αποφυγή της εξάρτησης από τον ψηφιακό κόσμο και την εικονική πραγματικότητα

Οι μαθητές προκαλούνται να αναπτύξουν την αίσθηση του «πολίτη του κόσμου» που αξιοποιεί την επαφή τους με τους άλλους μέσω των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης για να εξελιχθεί στους τομείς της γνώσης, της επιστήμης, της τέχνης και της κοινωνικής συμμετοχής. Ταυτόχρονα, κατά τη διάρκεια της διάλεξης συζητάμε με τα διαρκώς ανοικτά θέματα:

- της αξίας της τεχνολογικής προόδου, της έρευνας και της επιστήμης
- της αξία της ειλικρινούς προσφοράς προς τον συνάνθρωπο, της κοινωνικής συμμετοχής και του κοινού οφέλους

Στόχοι του προγράμματος:

Με την ανάδειξη μιας σειράς πρακτικών ορθής χρήσης των social networks:

- τοποθετούμε την εικονική-ψηφιακή πραγματικότητα στη σωστή της διάσταση σε σχέση με τη «φυσική ζωή»
- ωθούμε τους μαθητές στη δημιουργία διαδικτυακών κοινωνικών συναναστροφών με ιδιαίτερο σεβασμό στην τήρηση των κανόνων ασφαλείας ώστε να είναι προστατευμένοι από τυχόν κακόβουλες ενέργειες
- προωθούμε την έννοια της δημιουργίας ψηφιακών κοινωνικών σχέσεων με βάση τα ουσιαστικά ενδιαφέροντα των μαθητών και όχι με βάση μια αδιάφορη και ανούσια συναναστροφή που απλά αναπαράγει «τα κουτσομπολιά» του σχολικού αυλόγυρου
- ενημερώνουμε για την ύπαρξη νέων επαγγελματικών ειδικοτήτων και εξειδικεύσεων που αφορούν στη διαχείριση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης
- επισημαίνουμε την έννοια της συμμετοχικότητας μέσω αναφορών στην κουλτούρα των επιστημονικών κοινοτήτων που εργάζονται για το δωρεάν και ανοικτό λογισμικό, καθώς και διαδικτυακών προσπαθειών που εξυπηρετούν το κοινωνικό συμφέρον όπως για παράδειγμα μια έκκληση για συγκέντρωση τροφίμων για άπορους μέσω των social networks

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ: ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

(B' + Γ' τάξεις) Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγητής: Γιώργος Πλειός, Καθηγητής, Πρόεδρος Τμ. Επικοινωνίας και ΜΜΕ Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο καταναλωτισμός δεν είναι η φυσιολογική και αρχέγονη ανάγκη των ανθρώπων να καταναλώνουν, αλλά μια πεποίθηση, σύμφωνα με την οποία η αγορά και κατανάλωση ορισμένων προϊόντων και υπηρεσιών (συντά τα αποκαλούμε και «επώνυμα»), τα οποία επενδύονται με συμβολική αξία από τους μηχανισμούς προβολής και κυρίως από τα ΜΜΕ. Σύμφωνα με την πεποίθηση αυτή, οι άνθρωποι θεωρούν ότι με την κατανάλωση των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών οικειοποιούνται τις αξίες και εν γένει τα χαρακτηριστικά που τους έχει προσδώσει η προβολή τους, ιδιαίτερα η διαφήμιση, και ακολούθως η κοινή γνώμη. Ως αποτέλεσμα πιστεύουν ότι μέσω της κατανάλωσης παρόμοιων αγαθών αλλάζουν και μπορούν να αλλάξουν τον κοινωνικό τους χαρακτήρα, την κοινωνική τους θέση, την εικόνα τους κ.ά., κατά συνέπεια και τις ευκαιρίες ζωής, παραιτούμενοι ενδεχομένως από τις απαιτήσεις της κοπιώδους προσπάθειας για ουσιαστική βελτίωση του εαυτού τους, ως προϋπόθεση για ατομικά και συλλογικά επιτεύγματα στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό ή

τον πολιτιστικό τομέα. Υπ' αυτήν την έννοια ο καταναλωτισμός είναι τόσο ένας ορισμένος τρόπος ζωής και σκέψης όσο, συχνά, και μια ιδεολογία, όπως ορίζεται άλλωστε και από τις πιο πρόσφατες μελέτες στη διεθνή επιστημονική κοινότητα. Είναι όμως εξίσου σημαντικό ότι, όπως προαναφέρθηκε, ο καταναλωτισμός είναι αδύνατος χωρίς τα ΜΜΕ. Άλλωστε η εκτεταμένη κατανάλωση, χαρακτηριστικό του καταναλωτισμού, είναι η πηγή από την οποία εξασφαλίζουν τα έσοδα λειτουργίας τους τα σύγχρονα ΜΜΕ και ιδιαίτερα οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί. Γι' αυτό και τα ΜΜΕ τόσο μέσω της διαφήμισης όσο και μέσω της ενημέρωσης και των ψυχαγωγικών τους προγραμμάτων προωθούν ή διατηρούν θετική στάση προς το καταναλωτικό πρότυπο ζωής.

Από την άλλη πλευρά, ο καταναλωτισμός υπήρξε σημαντική κινητήριος δύναμη της ανάπτυξης της οικονομίας κατά το παρελθόν. Σήμερα, στο περιβάλλον της διεκταμένης κρίσης πολλά αλλάζουν. Η οικονομική κρίση πλήττει την κατανάλωση, και σε ορισμένο βαθμό και των καταναλωτισμό, αλλά και τα ΜΜΕ. Έτσι, το ρόλο που επιτελούσε παλιά η κατανάλωση των επώνυμων πολιτιστικών αγαθών, τον παίζει σήμερα το διαδίκτυο. Όλο και περισσότερο, όλο και πιο πολλοί άνθρωποι αντικαθιστούν την επίσκεψη στο θέατρο, τον κινηματογράφο, τις μουσικές εκδηλώσεις κ.λπ. ακόμα και τα ταξίδια με την είσοδό τους στα αντίστοιχα περιεχόμενα που τους προσφέρει ο κυβερνοχώρος. Επιπλέον δε στο χώρο αυτό δεν είναι μόνο καταναλωτές, αλλά συχνά και παραγωγοί. Από τη συνολική αυτή διαδικασία προκύπτει μια σταδιακή αλλαγή του τρόπου ζωής και σκέψης που ακολουθούν οι άνθρωποι και εγείρονται αρκετά ερωτηματικά σχετικά με τη διαχείριση της ατομικής και της συλλογικής τους ζωής εντός της οικογένειας, της πόλης, του κράτους, αλλά και της Ευρώπης ή της παγκόσμιας κοινότητας.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΕΝΑ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 120'

Εισηγητής: Γιώργος Αυγερόπουλος, Δημοσιογράφος

Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να πάρουν μια καλή γεύση για το πώς παράγεται σήμερα ένα σύγχρονο ντοκιμαντέρ, από την σύλληψη της ιδέας μέχρι τη διανομή του.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- η ιστορία του ντοκιμαντέρ και η εξέλιξή του
- τα είδη του ντοκιμαντέρ σήμερα και οι διαφορές τους
- η σημασία του και ο ρόλος του στην κοινωνία και στην ενημέρωση
- πώς δημιουργείται ένα ντοκιμαντέρ
- το στάδιο της προ-παραγωγής (pre-production)
- το στάδιο της παραγωγής (production)
- το στάδιο της μετα-παραγωγής (post-production)
- η διανομή
- η τεχνολογία ως σύμμαχος του δημιουργού

Οι παραπάνω ενότητες δεν παρουσιάζονται ως στεγνή θεωρία, αλλά περιέχουν έντονα βιωματικά στοιχεία από την εμπειρία του εισηγητή, κάνοντας έτσι το συγκεκριμένο δίωρο εύληπτο και ευχάριστο στους μαθητές.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΟΡΩΝ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Σωτήρης Δανέζης, Δημοσιογράφος

Πολλές φορές η πρώτη γραμμή της μάχιμης δημοσιογραφίας βρίσκεται εκτός συνόρων.

Το πρόγραμμα, με τη βοήθεια του αντίστοιχου οπτικοακουστικού υλικού, καλύπτει τους βασικούς άξονες της δουλειάς ενός δημοσιογράφου (απεσταλμένου ή μόνιμου ανταποκριτή) στο εξωτερικό. Το περιεχόμενό του προγράμματος εστιάζει στη Διεθνή Έρευνα για τις ανάγκες του ρεπορτάζ ή ενός ειδησεογραφικού ντοκιμαντέρ, καθώς και στις Διεθνείς Ανταποκρίσεις για την κάλυψη των γεγονότων από εστίες πολέμου, κοινωνικών αναταραχών και ανθρωπιστικών κρίσεων.

- προβολή υλικού

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ – ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ - ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

ΕΦΗΒΟΙ ΣΕ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ: ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Ευαγγελία Κογιαννάκη, Νομικός, Επιμελήτρια Ανηλίκων

Το φαινόμενο της παραβατικότητας των ανηλίκων αποτελεί ένα πολυσύνθετο και πολυδιάστατο κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο απασχόλησε και απασχολεί έντονα την επιστημονική κοινότητα αλλά και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, καθώς τα τελευταία χρόνια παρατηρείται διεθνώς, αλλά και στον ελλαδικό χώρο μια ποσοτική και κυρίως ποιοτική μετάλλαξη του.

Οι έφηβοι αποτελούν κατηγορία πληθυσμού με ιδιαιτερότητες, τόσο ως προς την ψυχοσύνθεση και την ταυτότητά τους, όσο και ως προς τη νομική τους ικανότητα.

Στην περίοδο της οξείας οικονομικής κρίσης που διανύει η χώρα μας, η οποία έχει λάβει τα χαρακτηριστικά μιας ανθρωπιστικής κρίσης, τα παιδιά και οι έφηβοι αποτελούν το πλέον ευάλωτο τμήμα της κοινωνίας.

Το γεγονός αυτό έχει ως συνέπεια τον αυξημένο κίνδυνο εκδήλωσης παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς, δεδομένου μάλιστα ότι έχουν λιγότερους τρόπους άμυνας, αντίστασης αλλά

και προάσπισης των δικαιωμάτων τους σε περίπτωση εμπλοκής τους με τους μηχανισμούς του επίσημου κοινωνικού ελέγχου.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- ορισμός παραβατικότητας
- μορφές
- αίτια εκδήλωσης παραβατικής συμπεριφοράς
- ηλικιακά όρια ποινικής ευθύνης
- δικαστήριο Ανηλίκων
- μεταχείριση
- προβολή υλικού
- συζήτηση

Στόχοι του προγράμματος:

- η ενημέρωση των μαθητών σχετικά με την εννοιολογική διάσταση της παραβατικής συμπεριφοράς και η ανταλλαγή απόψεων για τα αίτια εκδήλωσής της
- η αναγνώριση των διαφόρων μορφών παραβατικής συμπεριφοράς, η ενημέρωση για τις συνέπειες τους, αλλά και των υποστηρικτικών υπηρεσιών που λειτουργούν στη χώρα μας
- η αποφυγή υιοθέτησης εκ μέρους των μαθητών επικίνδυνων κοινωνικών στερεοτύπων για τους συνομηλικούς τους ανήλικους παραβάτες, στάση που οδηγεί στην περιθωριοποίηση και την κοινωνική αποδιοργάνωση

«ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΣΥΝΕΜΟΡΦΩΘΗ...» ΤΙΜΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΒΙΑΙΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ,ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20ό ΑΙΩΝΑ

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Κώστας Αγγελάκος, Αναπλ. Καθηγητής Παιδαγωγικών, Τμ. Ιστορίας Ιόνιου Πανεπιστήμιου, Διευθυντής του περ. *Νέα Παιδεία*

Με επιστημονικά έγκυρο τρόπο οι μαθητές θα μάθουν μέσα από τη μελέτη ιστορικών αρχείων από διαφορετικά σχολεία της χώρας για τις μορφές βίαιης αντίδρασης των μαθητών κατά την περίοδο Βενιζέλου (1929),την Κατοχή και τον Εμφύλιο, έως και τη δικτατορία 1967-1974 απέναντι σε πρόσωπα και καταστάσεις του σχολείου αλλά και της τοπικής και ευρύτερης κοινωνίας στην οποία ζούσαν.

Στόχος αυτής της παρουσίασης είναι η παρακολούθηση και η ερμηνεία των μαθητικών αντιδράσεων σε διαφορετικές εποχές, η κριτική προσέγγιση του τρόπου αντιμετώπισης των μαθητικών αντιδράσεων από το σχολείο μέσω ενός ευρύτερου φάσματος τιμωριών και η σύνδεση με τη σημερινή σχολική συμπεριφορά των μαθητών και τον τρόπο αντιμετώπισής της.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- ανίχνευση και ανάλυση μέσω των εκπαιδευτικών αρχείων των βίαιων αντιδράσεων των μαθητών απέναντι στο χώρο και στα πρόσωπα του σχολείου (Γυμνασιάρχες, καθηγητές, συμμαθητές)

- ανίχνευση και ανάλυση μέσω των εκπαιδευτικών αρχείων των βίαιων αντιδράσεων των μαθητών απέναντι στο τοπικό και το ευρύτερο κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο
- σύνδεση και ερμηνεία των μαθητικών συμπεριφορών και αντιδράσεων με τη λειτουργία και τη στάση του εκπαιδευτικού, κοινωνικού και πολιτικού περιβάλλοντος απέναντι στους μαθητές, τους νέους, τους πολίτες
- συγκριτική θεώρηση των παλαιότερων και των σύγχρονων μαθητικών συμπεριφορών και αντιδράσεων στο σχολείο καθώς και της «αντίδρασης» του σχολικού οργανισμού σήμερα
- συζήτηση - συμπεράσματα

ΡΑΦΑΗΛ, Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ (1510-1511)

Το σχολικό μάθημα ως κριτική και πολυεπίπεδη στάση ζωής. *Causarum Cognitio* (Γνώση των αιτιών)

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Αιμιλία Καραλή, δ.φ., Συγγραφέας

Ο εμβληματικός αναγεννησιακός πίνακας του Ραφαήλ γίνεται θέμα και αντικείμενο ανάλυσης για το πώς μια μορφωτική, εκπαιδευτική, αισθητική, φιλοσοφική και επιστημονική παράδοση μπορεί να τροφοδοτήσει το παρόν και να γονιμοποιήσει δημιουργικά το μέλλον.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- οι ομάδες των προσώπων που εμφανίζονται στον πίνακα (φιλόσοφοι, δάσκαλοι, καλλιτέχνες, μαθηματικοί, γεωγράφοι, κ.ά.)
- ο ρόλος τους στην εξέλιξη της ανθρωπότητας
- ο λόγος για τον οποίο ο Ραφαήλ τους συμπεριέλαβε στο έργο του

Στόχοι του προγράμματος:

- να αναδειχθεί η ανθρωπιστική κατεύθυνση και ωφελιμότητα:
- της σφαιρικής και δημοκρατικής μορφωτικής διδακτικής πράξης
- του ήθους του δασκάλου ως επιστήμονα και παιδαγωγού
- του μαθητή ως συνεχιστή αλλά και ως δημιουργικού αρνητή του δασκάλου του
- προβολή υλικού

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Εξερευνώντας τα όρια της ελεύθερης επιλογής

Ομάδα: 40 – 50 μαθητές, διάρκεια 120΄

Εισηγητής: Γιώργος Τσιτσιρίγκος, Εκπαιδευτής Επικοινωνίας

Η γλώσσα που μιλάμε καθημερινά, συχνά υπονοεί ότι δεν έχουμε τη δυνατότητα επιλογής, με αποτέλεσμα να μας οδηγεί στην αποποίηση των ευθυνών μας. Μέσα από εκφράσεις όπως «πρέπει», «υποχρεούμαι», «οφείλω», «έχω καθήκον», δηλώνουμε ότι οι πράξεις μας καθορίζονται από κάποια άλλη δύναμη, πέρα από την προσωπική μας επιλογή.

Η Μη Βίαη Επικοινωνία (Nonviolent Communication, NVC), όπως αναπτύχθηκε από τον Marshall Rosenberg, μας βοηθά να συνειδητοποιήσουμε ότι εμείς είμαστε αυτοί που

επιλέγουμε τις πράξεις μας και να αναλαμβάνουμε την ευθύνη γι' αυτές. Μας δείχνει πώς η ανάληψη της ευθύνης των πράξεών μας δρα με απελευθερωτικό τρόπο για τη ζωή μας και με ευεργετικό τρόπο για την κοινωνία. Παράλληλα, υπογραμμίζει τους κινδύνους που επιφυλάσσει μια γλώσσα που αρνείται τη δυνατότητα επιλογής και τις συνέπειες ενός τέτοιου προσανατολισμού.

Στόχος του προγράμματος είναι οι μαθητές να αποκτήσουν μεγαλύτερη συναίσθηση των πράξεών τους αλλά και της ευθύνης τους για τις προσωπικές τους επιλογές, καθώς επίσης και να αντιληφθούν καλύτερα τις επιπτώσεις που έχουν οι επιλογές τους στους υπόλοιπους ανθρώπους και στην κοινωνία.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- συζήτηση για την έννοια της Ευθύνης
- αναγνώριση εκείνων των στοιχείων της γλώσσας που συσκοτίζουν την προσωπική ευθύνη
- κατανόηση της ελευθερίας επιλογής μέσα από προσωπικά παραδείγματα και ασκήσεις
- εστίαση στα κίνητρα των ανθρώπινων πράξεων: γνωριμία με τις Ανάγκες
- συζήτηση πάνω σε ιστορικά παραδείγματα αποποίησης της προσωπικής ευθύνης και των κοινωνικών συνεπειών της
- ανίχνευση του προσωπικού τρόπου αντίληψης της ευθύνης και των συναισθημάτων που τη συνοδεύουν
- συζήτηση: στρατηγικές και τρόποι διαχείρισης της ευθύνης
- προβολή υλικού
- φυλλάδια εργασίας

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Οι έννοιες αλληλεγγύη, ανθρωπισμός και σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα

Ομάδα: 40 μαθητών, διάρκεια 90΄

Εισηγητές: Αναστάσιος Υφαντής, Κοινωνικός Λειτουργός (Γιατροί του Κόσμου)

Οι «Γιατροί του Κόσμου» υλοποιούν πρόγραμμα ευαισθητοποίησης σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με άξονα την έννοια της διαφορετικότητας και της ξενοφοβίας, μέσω διαδραστικών συζητήσεων και σκοπό την προώθηση της ανοχής στη διαφορετικότητα.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- έννοια της μετανάστευσης
- αιτίες της μετανάστευσης
- πώς ορίζεται η έννοια του «ξένου»;
- πώς αντιμετωπίζουμε το «ξένο»;
- υπάρχει φόβος για το «ξένο» και τι μας τον προξενεί;
- ανάλυση της δικής μας συμπεριφοράς
- αναγνώριση στερεοτύπων και προκαταλήψεων
- συμφιλίωση, ενότητα, κοινωνική αλληλεγγύη
- προβολή υλικού

ΑΓΧΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ; ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΤΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΑ

Ομάδα: 30 μαθητών, διάρκεια 90΄

Εισηγήτριες: Αναστασία Σοφianoπούλου, MSc, PhD, Ψυχολόγος, Δρ. Κλινικής
Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
Αικατερίνη Σοφianoπούλου, MSc in Stress Management, Ψυχολόγος

Οι εξετάσεις είτε ενδοσχολικές (διαγωνίσματα, τεστ) είτε Πανελλήνιες συνδέονται με έντονο άγχος για τους περισσότερους μαθητές. Το άγχος, όταν βιώνεται σε φυσιολογικά επίπεδα, είναι δημιουργικό, παραγωγικό και κινητοποιεί. Όταν όμως ξεπερνά κάποιο όριο, εκδηλώνεται με συμπτώματα σε σωματικό (πονοκέφαλος, αίσθημα κόπωσης), σε ψυχολογικό (αίσθημα αποτυχίας, ευερεθιστότητα) και σε επίπεδο συμπεριφοράς (απόσυρση από άλλες δραστηριότητες, δυσκολία συγκέντρωσης, ανάγκη για αποφυγή της μελέτης). Το άγχος εξετάσεων εμφανίζεται όταν οι εξετάσεις αποτελούν για τον μαθητή μια ευκαιρία να αποδείξει στους γύρω του ή στον εαυτό του την ικανότητα και την αξία του. Ο φόβος μήπως απογοητεύσει τους σημαντικούς του ανθρώπους και η ανασφάλεια μήπως δεν τα καταφέρει του προκαλούν αρνητικές σκέψεις σε σχέση με την τελική του απόδοση οι οποίες με τη σειρά τους ενισχύουν το άγχος που βιώνει.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- προβολή υλικού
- βιωματικές ασκήσεις
- φυλλάδια εργασιών

Στόχοι του προγράμματος:

- ενημέρωση και ψυχοεκπαίδευση γύρω από το άγχος και το άγχος εξετάσεων (τι είναι το άγχος εξετάσεων, πώς ο τρόπος σκέψης σχετίζεται με το άγχος και επηρεάζει την απόδοση και την συγκέντρωση)
- εκμάθηση τεχνικών για τη διαχείριση του άγχους κατά τη διάρκεια της μελέτης και κατά τη διάρκεια των εξετάσεων
- παρουσίαση τεχνικών για την αποτελεσματικότερη οργάνωση της μελέτης (σωστή διαχείριση χρόνου, πρόγραμμα μελέτης)

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ ΜΟΥ: ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΩ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ;

Ομάδα: 30 μαθητές, διάρκεια: 90΄

Εισηγήτριες: Αναστασία Σοφianoπούλου, MSc, PhD, Ψυχολόγος, Δρ. Κλινικής
Ψυχολογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών
Αικατερίνη Σοφianoπούλου, MSc in Stress Management, Ψυχολόγος

Η αυτοεκτίμηση είναι μία ευρέως χρησιμοποιούμενη έννοια. Αρχίζει να αναπτύσσεται από τη στιγμή που ο νέος άνθρωπος αντιλαμβάνεται τον εαυτό του, και εξελίσσεται σε όλη την πορεία της ανθρώπινης ανάπτυξης. Όσο απλή έννοια φαίνεται, η αυτοεκτίμηση είναι ένας όρος πολυσύνθετος. Περιλαμβάνει δύο βασικές πλευρές: την προσωπική αξία («είμαι αποδεκτός και αγαπητός») και την προσωπική επάρκεια («είμαι ικανός», «μπορώ να τα

καταφέρω»). Όταν ο άνθρωπος καταφέρνει να θέτει και να επιτυγχάνει στόχους, διαμορφώνεται η αντίληψη «τα καταφέρνω καλά», η οποία με τη σειρά της οδηγεί και στο θετικό συναίσθημα, και στην αντίληψη «αισθάνομαι καλά, αισθάνομαι ευτυχία και ικανοποίηση».

Εξέλιξη του προγράμματος:

- τι είναι η αυτοεκτίμηση και ποιες διαστάσεις περιλαμβάνει (σκέψεις, συναισθήματα και συμπεριφορά).
- βασικοί τρόποι και τεχνικές για το χτίσιμο της αυτοεκτίμησης και τη σταδιακή διαμόρφωση μίας θετικότερης εικόνας για τον εαυτό και τις δυνατότητες του κάθε εφήβου (π.χ. επιλογή και επίτευξη στόχων, ενασχόληση με δραστηριότητες, ενίσχυση από το περιβάλλον, θετική αξιολόγηση και επιβράβευση του εαυτού).
- αναζήτηση τρόπων με τους οποίους ο κάθε έφηβος μπορεί να συνάπτει υγιείς και ειλικρινείς διαπροσωπικές σχέσεις, καθώς οι συνομήλικοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της εικόνας του εαυτού και της αυτοεκτίμησης.
- προβολή υλικού
- βιωματικές ασκήσεις
- φυλλάδια εργασιών

ΤΕΧΝΕΣ – ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΠΑΡΑΔΟΣΟ: ΤΙ ΚΑΝΕΙ ΑΛΗΘΕΙΑ ΕΝΑΣ ΗΘΟΠΟΙΟΣ;

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Αρβανιτάκης, Καθηγητής Υποκριτικής, Σκηνοθέτης

Κάθε εποχή χωρίς εξαίρεση διατείνεται ότι, σε αντίθεση με την προηγούμενη, αυτή έχει επιτέλους βρει το «αληθινό» παίξιμο. Για εικοσιπέντε αιώνες οι ανά τον κόσμο υποκριτές χρησιμοποιούν διάφορες τεχνικές ώστε να «κρατούν έναν καθρέφτη για να κοιτάζεται η φύση». Ήδη από τον τέταρτο π.Χ. αιώνα ο Πώλος, προκειμένου να βιώσει το συναίσθημα της Ηλέκτρας όταν εκείνη θρηνεί το νεκρό Ορέστη, φέρνει επί σκηνής την τεφροδόχο με τις στάχτες του γιου του.

Δύο χιλιετίες αργότερα ο Ντιντερό διατυπώνει το περίφημο παράδοξο αναφορικά με το πώς προσλαμβάνεται η «αλήθεια» στο θέατρο.

Πρέπει να φτάσουμε στον 20ό αιώνα για να κωδικοποιηθεί για πρώτη φορά μια συγκεκριμένη διαδικασία αναζήτησης της σκηνικής αλήθειας. Από τότε όμως οι αρχές του Στανισλάβκι αποτελούν αναπόσπαστο εργαλείο της δουλειάς του ηθοποιού ανεξάρτητα από τη δραματουργία ή την υφολογική προσέγγιση μιας παράστασης.

Με βάση τη μέθοδο αυτή, η σπουδή της υποκριτικής τέχνης, πέρα από θεμελιώδης τεχνική για τους επίδοξους επαγγελματίες, είναι και εξαιρετικό εργαλείο ζωής. Δεδομένου ότι αποτελεί όντως καθρέφτη της φύσης (αφού πηγάζει από την παρατήρηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς), μάς δίνει τη δυνατότητα να διακρίνουμε τις βαθύτερες αιτίες πίσω από τις

πράξεις των γύρω μας αλλά και τις δικές μας συναισθηματικές μεταπτώσεις, και ανάλογα να πράττουμε: με περισσότερη κατανόηση, υπομονή, έλεγχο κ.λπ.

Στόχος του προγράμματος:

- να εξοικειωθούν οι νέοι άνθρωποι με τη λειτουργία του ηθοποιού, τη μαγεία αλλά και τις παγίδες που κρύβει όταν επιλέγεται ως επάγγελμα, και, κυρίως, τον πλούτο που επιφυλάσσει η βαθιά «ανθρωπιστική» αυτή εκπαίδευση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Σοφοκλέους, Αντιγόνη

Ομάδα: 50 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Μαριάννα Κάλμπαρη, Σκηνοθέτις, Συγγραφέας, Καθηγήτρια Υποκριτικής, Καλλιτεχνική Δ/ντρια Θεάτρου Τέχνης Καρόλου Κουν

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα με πρακτικό χαρακτήρα: μέσα από τις βασικές αρχές της υποκριτικής, οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν μια «ζωντανή» σύνδεση με το κείμενο «Αντιγόνη» του Σοφοκλή που διδάσκονται στο σχολείο.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- **Ο μύθος**

Στο θέατρο ξεκινάμε από αυτό που θέλουμε να πούμε. Την ιστορία. Εν προκειμένω, μια ιστορία με αρχή, μέση και τέλος. Οι μαθητές –με βάση πάντα το έργο που διδάσκονται στο σχολείο– καλούνται να αφηγηθούν με τον δικό τους τρόπο τον μύθο.

- **Ο λόγος**

Πώς αφηγείται τον μύθο της «Αντιγόνης» ο Σοφοκλής; Περνώντας από τον μύθο... στον τρόπο με τον οποίο ο τραγικός συγγραφέας ερμηνεύει τον μύθο. Οι μαθητές διαβάζουν αποσπάσματα από το έργο και καλούνται να διερευνήσουν το «πέραςμα» από την ανάγνωση στη σκηνική δράση.

- **Οι κανόνες**

Πριν περάσουν στη σκηνική δράση, οι μαθητές καλούνται να μελετήσουν τους «κανόνες» που διέπουν την αρχαία τραγωδία ως είδος. Ξεκινώντας από τον ορισμό του Αριστοτέλη, διερευνούμε τους κανόνες. Θέτουμε το ερώτημα: πώς τους διαχειριζόμαστε σκηνικά.

- **Τα χορικά**

Οι μαθητές καλούνται να απαντήσουν στο ερώτημα: γιατί υπάρχει χορός στην αρχαία τραγωδία; Τι είναι χορός; Ποιοί τον απαρτίζουν; Πώς διαχειριζόμαστε σκηνικά το ζήτημα του χορού στις μέρες μας;

Με βάση ένα απόσπασμα χορικού της «Αντιγόνης» οι μαθητές «γίνονται» ο χορός. Περνούν δηλαδή στη σκηνική δράση.

- **Τα επεισόδια**

Γιατί και πώς παρακολουθεί ο χορός τα επεισόδια; Οι μαθητές καλούνται να το ανακαλύψουν πρακτικά.

Στόχοι του προγράμματος:

- να αφυπνιστεί το ενδιαφέρον των μαθητών για την αρχαία τραγωδία όχι μόνο ως σημαντική πολιτιστική μας κληρονομιά αλλά και ως ολοζώντανο στις μέρες μας θεατρικό είδος
- να ενδυναμώσει –πέρα από όλα τα άλλα– την αίσθηση της ομαδικότητας

Οι μαθητές πρέπει να έχουν μαζί τους τα κείμενα που διδάσκονται στο σχολείο και να είναι ντυμένοι κατάλληλα ώστε να μπορούν να κινηθούν ελεύθερα στο χώρο.

ΤΕΧΝΕΣ - ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ

Από τη Frida Kahlo στη Nicki Minaj! Αναζητώντας πολιτισμικό στίγμα ανάμεσα στα έργα σύγχρονης τέχνης, των μουσικών βίντεο κλιπ, το διαδίκτυο και τις "selfies"

Ομάδα: 60 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγητής; Κωνσταντίνος Κωστούρος, Ζωγράφος, Εκπαιδευτικός

Τι σημαίνει «Σύγχρονη Τέχνη» και ποια η διαφορά της από την τέχνη του παρελθόντος; Τι είναι όλα αυτά τα κουτιά και τα παράξενα αντικείμενα στα μεγάλα μουσεία και στις γκαλερί; Γιατί τα γκράφιτι στο πλάι των κτηρίων της οδού Πειραιώς θεωρούνται τέχνη, ενώ το άλλο στην αυλή του σχολείου μπορεί να επιφέρει την αποβολή του «ταραξία μαθητή»; Ποια είναι τα αισθητικά πρότυπα σήμερα και πως αλλάζουν ανάλογα με την εικόνα που λαμβάνουμε από την τηλεόραση και τα social media; Ποια είναι η καταγωγή των βίντεο της Lady Gaga; Τι μας διδάσκουν οι πίνακες της Frida Kahlo για τη θέση της γυναίκας στον κόσμο και τι μας προβάλλει για το ίδιο θέμα η Nicki Minaj; Γιατί τραβάμε διαρκώς με το κινητό μας τηλέφωνο «αυτοπορτρέτα» με σουφρωμένα χείλη και φόντο το σιτιδήποτε; Είμαστε όλοι εν δυνάμει καλλιτέχνες; Αν θέλουμε να γίνουμε, πρέπει να πάμε σε ένα talent show για να τα καταφέρουμε; Τελικά «τι θέλει να πει ο καλλιτέχνης»;

- Εισαγωγή στις πολιτιστικές αλληλεπιδράσεις: Η Frida Kahlo ως έμπνευση για τη σύγχρονη γενιά καλλιτεχνών, η προσωπικότητα και το αισθητικό της παράδειγμα.
- Η καταγωγή των βίντεο κλιπ της Lady Gaga, ιμπρεσιονισμός, εξπρεσιονισμός και τα «δάνεια» της από καλλιτέχνες του παρελθόντος.
- Το τέλος της μοντέρνας τέχνης και η τέχνη της σύγχρονης εποχής, Marcel Duchamp, Joseph Beuys και Γιάννης Κουνέλλης.
- Σύγχρονες μορφές τέχνης, γκράφιτι, εγκαταστάσεις, δυστοπίες. Τι είναι τελικά τέχνη και τι όχι;
- Πώς αυτοπροσδιοριζόμαστε σε σχέση με το διαδικτυακό περιβάλλον και τι συμβαίνει στην «πραγματική ζωή»; Είναι η "selfie" το όχημα που θα μας κάνει δημοφιλείς ή πρέπει να πάμε και σε κάποιο "talent show" για να τα καταφέρουμε;
- Ο σύγχρονος άνθρωπος ως συνδιαμορφωτής του πολιτισμού. Είμαστε όλοι καλλιτέχνες; Γενική αποτίμηση, κριτικός σχολιασμός, τελικές σκέψεις.

- Χρήση πολυμέσων
- Προβολή υλικού

Στόχοι του προγράμματος:

- να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με τη σύγχρονη τέχνη, τη μαζική κουλτούρα και την αισθητική όπως αυτή προβάλλεται από τα ΜΜΕ σήμερα
- να γνωρίσουν τη θεωρία και την πρακτική της σύγχρονης τέχνης και της μαζικής κουλτούρας
- να αναγνωρίσουν τις βασικές επιρροές των καλλιτεχνών που μεσουραρούν και ωθούνται να εμβαθύνουν στα μηνύματα που προσπαθεί να μας περάσει η βιομηχανία του θεάματος
- να παρακινηθούν και να προσεγγίσουν κριτικά την καλλιτεχνική δημιουργία του σήμερα, ώστε να αποκαλύψουν τη σχέση τέχνης, νέων μέσων, ζωής και καθημερινότητας

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Για τα συγκεκριμένα προγράμματα δεν δίνεται η δυνατότητα επιλογής ημερομηνίας διεξαγωγής. Η ημερομηνία διεξαγωγής του προγράμματος θα οριστεί σε συνεννόηση με τους εισηγητές.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΜΝΗΜΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΟΥ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

Το κινηματογραφικό βλέμμα του Θόδωρου Αγγελόπουλου στους νέους

(Γ' τάξη) Διάρκεια: 70 – 90'

Εισηγήτρια: Αιμιλία Καραλή, δ.φ. Συγγραφέας

Στο αφιέρωμα αυτό αναδεικνύεται μια ιδιαίτερη και σημαντική πλευρά του έργου του Θόδωρου Αγγελόπουλου: η πολύμορφη και καθοριστική παρουσία των νέων ανθρώπων στο έργο του.

Μέσα από την συνολική παρουσίαση του έργου του και με συγκεκριμένα αποσπάσματα από τις ταινίες του (*Αναπαράσταση, Θίασος, Οι κυνηγοί, Μεγαλέξαντρος, Ταξίδι στα Κύθηρα, Μελισσοκόμος, Τοπίο στην Ομίχλη, Το βλέμμα του Οδυσσέα, Μια αιωνιότητα και μια μέρα, Το λιβάδι που δακρύζει, Η σκόνη του χρόνου*) προβάλλεται ο ιδιαίτερος ρόλος των νέων ως δημιουργών αλλά και ως θυμάτων της ιστορικής περιπέτειας.

Στα έργα του παρατηρούμε την ιδιαίτερη ευαισθησία με την οποία ο σκηνοθέτης προσεγγίζει τα παιδιά ως δέκτες της απώλειας, της απουσίας, των πολέμων, της προσφυγιάς, της μετανάστευσης. Αναγνωρίζουμε ταυτόχρονα την οργή, τον θυμό, την απελπισία και την απόγνωση από εκείνες τις καταστάσεις που τους στερούν τα όνειρα και την δημιουργική ζωή. Συναντάμε όμως την προσδοκία αλλά και την πίστη –κυρίως- του σκηνοθέτη στον νέο άνθρωπο ως φορέα της ελπίδας και της αισιοδοξίας για μια διαφορετική ιστορική προοπτική της ανθρωπότητας

AGORA

Από τη Δημοκρατία στις Αγορές

(Γ' τάξη) Διάρκεια ταινίας: 120', Συζήτηση: 60'

Εισηγητής: Γιώργος Αυγερόπουλος, Δημοσιογράφος

Η «Αγορά» ήταν μια κεντρική τοποθεσία στις πόλεις-κράτη της αρχαίας Ελλάδας. Ένα μέρος συνάθροισης, μια συνένευση ενεργών πολιτών, το κέντρο της Πόλης για την πολιτική, οικονομική, αθλητική, καλλιτεχνική και πνευματική ζωή. Ήταν η καρδιά της Δημοκρατίας. Στη σύγχρονη Ελλάδα, η «Αγορά» έχει χάσει το αρχικό της νόημα και κατέληξε να σηματοδοτεί μόνο τις εμπορικές συναλλαγές. Σήμερα είναι λέξη κυρίαρχη στην πραγματικότητα που βιώνουν οι Έλληνες, καθώς η χώρα στροβιλίζεται σε μια οικονομική δίνη που παρασύρει ανθρώπινες ζωές στο πέρασμά της.

Η Ελλάδα, σύμβολο του ευρωπαϊκού πολιτισμού λόγω της αρχαίας κληρονομιάς της, βιώνει κοινωνικές συνθήκες που κανείς στη μεταπολεμική ιστορία της Ευρώπης δεν φανταζόταν ότι θα αντιμετώπιζε ξανά. Άστεγοι, συσσίτια, ανεργία, φτώχεια, μια κατάσταση κοινωνικής αστάθειας, βίαιες συγκρούσεις και ραγδαία άνοδος της Ακροδεξιάς. Το όνειρο της ευημερίας μετατρέπεται σε εφιάλτη και η πολιτική σκηνή των τελευταίων τεσσάρων δεκαετιών ανατρέπεται.

Ο Γιώργος Αυγερόπουλος, ένας διεθνώς καταξιωμένος ντοκιμαντερίστας, γίνεται μάρτυρας της πτώσης. Μετά από 15 χρόνια ενεργούς κινηματογραφικής τεκμηρίωσης επίκαιρων θεμάτων σε όλο τον πλανήτη, τώρα στρέφει επειγόντως την κάμερά του προς την πατρίδα του. Καταγράφει την εξέλιξη της κρίσης από τα πρώτα στάδια, ενώ αφουγκράζεται τον αντίκτυπό της στις ζωές απλών ανθρώπων από όλες τις κοινωνικές τάξεις, τους οποίους παρακολουθεί σε βάθος χρόνου. Γίνεται μάρτυρας των αντιδράσεων του κόσμου στο δρόμο, της ανόδου του φασισμού αλλά και των κινημάτων αλληλεγγύης, ενώ παράλληλα αναζητά απαντήσεις από τις σημαντικότερες πολιτικές προσωπικότητες της χώρας, καθώς και από ειδικούς αναλυτές και αρμόδιους για τη λήψη αποφάσεων από τη διεθνή πολιτική σκηνή δημιουργώντας ένα ντοκιμαντέρ - σταθμό για την ολοκλήρωση του οποίου χρειάστηκαν τέσσερα χρόνια.

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

Όταν το παρόν συναντά το παρελθόν

Το πρόγραμμα θα διεξαχθεί από 14– 26 Οκτωβρίου 2015

Ομάδα: 60 – 90 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγήτρια: Αιμιλία Καραλή, δ.φ., Συγγραφέας

Στόχος είναι να εμπεδωθεί στα παιδιά η αντίληψη ότι ακραίες εκδηλώσεις όπως ο αποκλεισμός του άλλου, ο εθνικισμός και ο ρατσισμός έχουν σαν ακραία κατάληξη την

έσχατη μορφή βαρβαρότητας, τον πόλεμο. Είναι λοιπόν υποχρέωσή μας καθημερινή, η διαμόρφωση μιας ζωής στηριγμένης στον σεβασμό του ανθρώπου ως αξία ελευθερίας.

Για την πραγματοποίηση αυτής της ιδέας συνδέεται αντίστροφα το παρόν με το παρελθόν με μια αναδρομή οπτική / φωτογραφική αφήγηση για να συναντήσει το παρελθόν. Σε αυτήν την αφήγηση αξιοποιούνται αποσπάσματα από κινηματογραφικές ταινίες, λογοτεχνικά κείμενα, μουσικά έργα και τμήμα από το γνωστό animation του Γιούρι Νορστάιν «Το παραμύθι των παραμυθιών». Στη συνέχεια υπάρχει ιδιαίτερη αναφορά στα γεγονότα της Ελλάδας (ιταλική επίθεση, γερμανική εισβολή, Κατοχή, πείνα, ολοκαυτώματα), στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, στα θύματα του πολέμου παγκοσμίως και στην ανάπτυξη της Αντίστασης σε όλον τον κόσμο.

Η αφήγηση εκτός από το οπτικό υλικό (ντοκουμέντα) συνοδεύεται από αφήγηση λογοτεχνικών κειμένων (π.χ. Θεοτοκά, Ελύτη, Τσελάν) μουσική και τραγούδια. Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με την ανασύνθεση της Γκουέρνικα. Στις μορφές - σύμβολα του έργου αντιστοιχούν μορφές και γεγονότα από το παρελθόν και το παρόν των πολέμων, από το 1940 έως σήμερα.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ 25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Το πρόγραμμα θα διεξαχθεί από 15 – 23 Μαρτίου 2016

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Μαρία Ευθυμίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Ιστορίας Νέου Ελληνισμού Πανεπιστημίου Αθηνών

- οργάνωση του στρατού και του στόλου
- σύνθεση των σωμάτων πολέμου
- πολιτικά ζητήματα της Επανάστασης
- φιλελληνισμός

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ 25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

25η ΜΑΡΤΙΟΥ 2016

Το πρόγραμμα θα διεξαχθεί από 15 – 23 Μαρτίου 2016

Ομάδα: 60 – 80 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτρια: Αιμιλία Καραλή, δ.φ., Συγγραφέας

«Η μόνη ουτοπία είναι το τρίτο φτερό» (Θ. Αγγελόπουλος, Η σκόνη του χρόνου)

Η εκδήλωση είναι αφιερωμένη στον σκηνοθέτη Θόδωρο Αγγελόπουλο, τον μεγάλο καλλιτέχνη της ουτοπίας, δηλαδή της πίστης στην απελευθέρωση των θετικών δυνατοτήτων του ανθρώπου. Εξάλλου, η εθνική επανάσταση της 25^{ης} Μαρτίου, είναι αποτέλεσμα της πίστης στη μεγάλη ουτοπία που οδήγησε σε μια νέα πραγματικότητα: την απαλλαγή της Ελλάδας από τα γιγάντια τεράστια ξένα βήματα.

Στόχος της εκδήλωσης είναι να συνδεθεί το ιστορικό παρόν με το ιστορικό παρελθόν γιατί οι ομοιότητές τους είναι σχεδόν τρομακτικές. Μετά το μεγάλο έπος ήρθε θαρρείς η μεγάλη εκδίκηση: δάνεια, χρεωκοπία, επιτήρηση από τους ξένους, περιφρόνηση προς τους αγωνιστές και τους πρωταγωνιστές της επανάστασης, ταπείνωση και εξαθλίωση των αγωνιστών για την απελευθέρωση του έθνους μας.

Στην αφήγηση αξιοποιούνται αυθεντικά κείμενα των αγωνιστών του 1821, κυρίως του Μακρυγιάννη, και συνδέονται με αντίστοιχα γεγονότα της σύγχρονης εποχής. Δομικά της στοιχεία αποτελούν ο λόγος του Δ. Σολωμού, Α. Κάλβου, του Πέρσου Σέλλεϋ, του Οδ. Ελύτη, του Γ. Ρίτσου, της Κατερίνας Γώγου, του Θόδωρου Αγγελόπουλου. Ενσωματώνεται επίσης οπτικοακουστικό υλικό που συσχετίζει την Επανάσταση του 1821 με τις άλλες μεγάλες εθνικές επαναστάσεις της εποχής, το χρονολόγιο της επανάστασης και των μετέπειτα γεγονότων. Σημαντικό ρόλο στην παρουσίαση αποτελεί επίσης το εικαστικό υλικό με πίνακες του Ελ Γκρέκο, του Λ. Ντα Βίντσι, του Π. Ζωγράφου, του Ντελακρουά, του Ν. Εγγονόπουλου, κ.ά. Ιδιαίτερο ρόλο έχει επίσης η μουσική του Σούμπερτ, του Θεοδωράκη, του Μορρικόνε, της Καραϊνδρου, κ. ά.

Ξανασκύβοντας στην ιστορία μπορούμε να δούμε πώς τα αδύνατα μπορούν να γίνουν δυνατά αλλά και τα δυνατά πώς μπορούν να καταντήσουν αδύναμα. Μελετώντας την ιστορία όμως γνωρίζουμε πως η πίστη στη δύναμη της ελευθερίας είναι η μοναδική λύση, αν θέλουμε να διατηρηθεί η ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

- προβολή υλικού

**Τα εκπαιδευτικά προγράμματα θα πραγματοποιηθούν από τους παρακάτω με
αλφαβητική σειρά εισηγητές:**

- Κώστας Αγγελάκος**, Αναπλ. Καθηγητής Παιδαγωγικών, Τμ. Ιστορίας Ιόνιου Πανεπιστημίου, Διευθυντής του περ. *Νέα Παιδεία*
- Βάσω Αλεξανδράκη**, Συγγραφέας
- Νίκη Αναστασέα**, Συγγραφέας
- Κωνσταντίνος Αρβανιτάκης**, Διευθυντής Δραματικής Σχολής Ωδείου Αθηνών, Καθηγητής Υποκριτικής, Σκηνοθέτης
- Γιώργος Αυγερόπουλος**, Δημοσιογράφος
- Βασίλης Βασιλειάδης**, Ερευνητής Α΄ Τμ. Γλώσσας & Λογοτεχνίας, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
- Κατερίνα Γαλάνη**, Δρ. Πανεπιστημίου Οξφόρδης
- Λία Γαλάνη**, Λέκτορας στη Διδακτική της Γεωγραφίας και των Επιστημών της Γης, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Σωτήρης Δανέζης**, Δημοσιογράφος
- Κική Δημουλά**, Ποιήτρια, Ακαδημαϊκός
- Γιώργος Β. Δερτιλής**, Συγγραφέας
- Μαρία Ευθυμίου**, Αναπλ. Καθηγήτρια Ιστορίας Νέου Ελληνισμού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Γιάννης Ευσταθιάδης**, Συγγραφέας
- Νικολέτα Ζιακοπούλου**, Φυσικός, Μετεωρολόγος
- Θεοτόκης Θεοδούλου**, Δρ. Αρχαιολόγος καταδύομενος, Επιστημονικός συν-υπεύθυνος πεδίου της έρευνας στο Ναυάγιο των Αντικυθήρων
- Λητώ Ιωακειμίδου**, Επίκουρη Καθηγήτρια Συγκριτικής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
- Σταύρος Ιωαννίδης**, μεταδιδακτορικός ερευνητής στο τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Μαριάννα Κάλμπαρη**, Σκηνοθέτις, Συγγραφέας, Καθηγήτρια Υποκριτικής, Καλλιτεχνική Δ/ντρια Θεάτρου Τέχνης Καρόλου Κουν
- Θοδωρής Καλλιφατίδης**, Συγγραφέας
- Αποστόλης Καπαρουδάκης**, Δημοσιογράφος ειδικευμένος σε θέματα επικοινωνίας στο διαδίκτυο
- Αιμιλία Καραλή**, δ.φ., Συγγραφέας
- Ελένη Καραντζόλα**, Αναπλ. Καθηγήτρια Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αιγαίου
- Ευαγγελία Κογιαννάκη**, Νομικός, Επιμελήτρια Ανηλίκων
- Χριστίνα Κουρκουμέλη**, Καθηγήτρια Φυσικής, Τμ. Φυσικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αθηνών
- Πάνος Κυπαρίσσης**, Ποιητής

Κωνσταντίνος Κωστούρος, Ζωγράφος, Εκπαιδευτικός
Βάσια Λέκκα, Δρ. Ιστορίας της Ιατρικής, Επιστημονική Συνεργάτις Τμ. Μ.Ι.Θ.Ε.,
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Αντώνης Λιάκος, Συγγραφέας
Χρύσα Μαλτέζου, Ακαδημαϊκός, Διευθύντρια Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών &
Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας
Αλέξανδρος Μασσαβέτας, Συγγραφέας
Κώστας Μαυρουδής, Συγγραφέας
Νατάσσα Μερκούρη, Φιλολόγος, Αντιπρόεδρος της Επιστημονικής Ένωσης ΝΕΑ
ΠΑΙΔΕΙΑ
Μάρκος Μέσκος, Ποιητής
Παναγιώτα Μουτεβελή-Μηνακάκη, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Χημείας
Πανεπιστημίου Αθηνών, Εργαστήριο Οργανικής Χημείας
Ηλίας Μπίσιας, Δικηγόρος, Διευθυντής *Ναυτικών Χρονικών*
Ευρυδίκη Μπουκάκη, Μοριακή Βιολόγος, Κυτταρογενετίστρια
Δημήτρης Νόλλας, Συγγραφέας
Γιάννης Παλαβός, Συγγραφέας
Μίρκα Παλιούρα, Ιστορικός Τέχνης
Ελένη Παναρέτου, Αναπλ. Καθηγήτρια Θεωρητικής Γλωσσολογίας –
Κειμενογλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
Γιώργος Πλειός, Καθηγητής, Πρόεδρος Τμ. Επικοινωνίας και ΜΜΕ Πανεπιστημίου
Αθηνών
Γιώργος Πολυμενέας, Διδακτορικός φοιτητής Πανεπιστημίου Pompeu Fabra, Τμ.
Μετάφρασης και Επιστημών της Γλώσσας, Συντάκτης
Αικατερίνη Σοφianoπούλου, MSc in Stress Management, Ψυχολόγος
Αναστασία Σοφianoπούλου, MSc, PhD, Ψυχολόγος, Δρ. Κλινικής Ψυχολογίας
Πανεπιστημίου Αθηνών
Κατερίνα Στάθη, Ιστορικός της Οθωμανικής περιόδου
Ελίζαμπεθ Σταθοπούλου, Δρ. Γεωλογίας, Παλαιοντολόγος
Δημήτρης Στογιάννης, Δρ. Μαθηματικών Ε.Μ.Π., Ερευνητής της Βιοστατιστικής,
τομέας Μαθηματικών Πανεπιστημίου Αθηνών, Συγγραφέας
Γιώργος Συμπάρδης, Συγγραφέας
Έρση Σωτηροπούλου, Συγγραφέας
Χρήστος Τερζής, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Τμ. Φιλολογίας Πανεπιστημίου
Αθηνών, Ακαδημία Αθηνών
Κατερίνα Τικτοπούλου, Επίκ. Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Γιώργος Τσιτσιρίγκος, Εκπαιδευτής Επικοινωνίας
Αναστάσιος Υφαντής, Κοινωνικός Λειτουργός (Γιατροί του Κόσμου)

Δημήτρης Φασουλιώτης, Αναπλ. Καθηγητής Φυσικής, Τμ. Φυσικών Επιστημών
Πανεπιστημίου Αθηνών

Γιάννης Η. Χάρης, Μεταφραστής, Συγγραφέας

Τζελίνα Χαρλαύτη, Καθηγήτρια Ναυτιλιακής Ιστορίας Ιονίου Πανεπιστημίου

Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών

Βασιλική Χριστοπούλου, Φυσικός

Μιχάλης Χρυσανθόπουλος, Συγγραφέας